

2021eko

SEGURTASUN NAZIONALEKO ESTRATEGIA

PROIEKTU PARTEKATUA

PRESIDENCIA
DEL GOBIERNO

2021 EKO

SEGURTASUN
NAZIONALEKO
ESTRATEGIA

Estatuko Administrazio Orokorraren argitalpenen katalogoa o
<https://cpage.mpr.gob.es>

Argitaratzailea:

© Autor y editor, 2021

NIPO (on-line edizioa): 089210396
Edizio-data: 04-11-2021

2021EKO

SEGURTASUN NAZIONALEKO ESTRATEGIA

Segurtasun Nazionalaren Kontseilua izan da 2021eko Segurtasun Nazionalaren Estrategia egiteko organo arduraduna, eta prozesu horretan ministerio-sailek eta Inteligentzia Zentro Nazionalak hartu dute parte.

Autonomia-erkidegoek eta hiri autonomoek ere parte hartu dute, Segurtasun Nazionaleko Gaietarako Konferentzia Sektorialaren bidez.

2021eko Segurtasun Nazionalaren Estrategian, halaber, aditu independenteen, segurtasun-arloan ospe, ezagutza eta esperientzia handia duten pertsonen ekarpenak sartzen dira.

Prozesua Gobernuaren Lehendakariitzako Kabineteko Segurtasun Nazionaleko Departamentuak koordinatu du, Segurtasun Nazionaleko Kontseiluko Idazkaritza Teknikoa eta Lan Organo Iraunkorra den aldetik.

GOBERNUKO LEHENDAKARIAREN GUTUNA

Politika publiko baten esparru nagusitzat hartuta, Segurtasun Nazionalaren Estrategia proiektu partekatua da, eta ministerio-sailek, autonomia-erkidegoek eta hiri autonomoek eta gizarte zibilak osatzen dute.

2021eko Segurtasun Nazionalaren Estrategiak jarraipena eta aldaketa adierazten ditu.

Jarraipena, Espainiako historia demokratikoan horrelako laugarren estrategiak dakarren konpromisoagatik. Espainiako segurtasuna eta herritarrak dira Gobernuaren erantzukizun handienetako bat. Estrategia honek bere aurrekarien herentzia jasotzen du, eta bere egiten du Segurtasun Nazionalaren ikuspegi integrala, hau da, "Estatuaren ekintza, herritarren askatasuna, eskubideak eta ongizatea babestera, Espainiaren eta haren printzipio eta balio konstituzionalen defentsa bermatzera, eta gure bazkide eta aliatuekin batera nazioarteko segurtasuna lortzen laguntzera bideratutakoa, hartutako konpromisoak betetzeko."

Aldaketa, egungo egoera aukera-leiho gisa identifikatzen duelako, hamarraldietan bizitako krisi global okerrenetako baten ondoren. Ziurgabetasun-testuinguru bilakatzeko, ikuspegi estrategikoa behar da, non segurtasuna ezinbesteko baldintza baita ekonomia berreskuratzeko eta gizarte-kohesiorako. Gainera, Segurtasun Nazionalaren Estrategiak berrikuntza teknologikoa eta trantsizio ekologikoa proposatzen ditu Espainia moderno baterako bi bide gisa, etorkizunari begira, aurrerapen-aukerez betea.

Hala, Estrategia horrek erantzun proaktibo eta solidarioa eskaintzen du Espainia seguru eta erresilienterako, mundu gero eta konektatuago baten erronka nagusien aurrean, non demokraziaren, giza eskubideen eta nazioarteko ordenaren defentsak ez baitute mugarik.

GOBERNUKO LEHENDAKARIAREN GUTUNA

AHorretarako, planteamendu estrategiko bat antolatzen da, hiru ardatz dituena: pertsonen bizitza eta haien eskubide eta askatasunak babestea, baita ordena konstituzionala ere; herritarren oparotasuna eta ongizatea sustatzea, eta bakea eta nazioarteko segurtasuna babesten parte hartzea.

Esparru horretan, krisiaren kudeaketan aurrera egitea, gaitasun teknologikoen eta sektore estrategikoen segurtasun-dimentsioa bultzatzea eta Espainiak estrategia hibridoan aurrean aurrea hartzeko, disuasioa egiteko, detektatzeko eta erantzuteko duen gaitasuna garatzea dira hurrengo urteetarako helburu nagusiak.

Segurtasun Nazionalaren Estrategia honetan proposatutako neurriak bat datoz Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planarekin eta Espainia 2050 estrategiarekin. Dokumentu horiek epe luzeko ikuspegi estrategikoa duen ibilbide-orria finkatzen dute.

Gainera, plangintza estrategiko nazionala Europan proiektatuta dago ia ekimen guztietan, eta autonomia estrategikoa funtsezkoa da erresilientzia handiagoa lortzeko. Halaber, Espainiaren kasuan, Aliantza Atlantiko indartsuagoa Europako segurtasun handiagoaren sinonimoa da.

Azkenik, ikuspegi globaletik, Estrategiak multilateralismo indartuaren aldeko apustua egiten du, non Garapen Iraunkorreko Helburuak eta Agenda 2030 bezalako ekimenak mundu bidezkoago eta seguruago baten aldeko ahaleginaren parte baitira.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Sánchez', with a horizontal line underneath.

Pedro Sánchez

Espainiako Gobernuko Lehendakaria

Aurkibidea

12 LABURPEN EXEKUTIBOA

18 SARRERA

24

1 kapitulua

SEGURTASUN OROKORRA ETA TRANSFORMAZIO-BEKTOREAK

38

2 Kapitulua

ESPAINIA SEGURUA ETA ERRESILIENTEA

52

3 Kapitulua

ARRISKUAK ETA MEHATXUAK

70

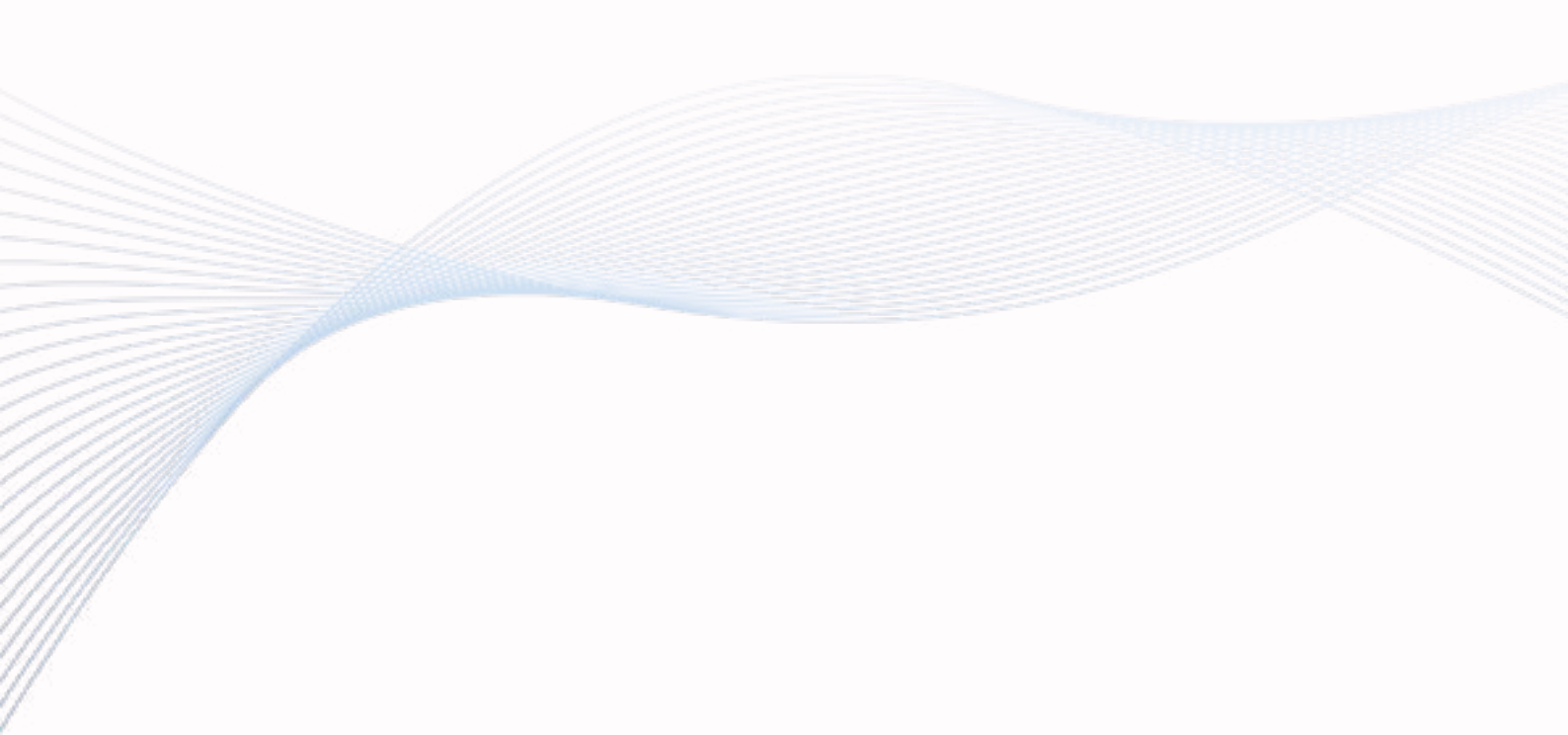
4 Kapitulua

PLANGINTZA ESTRATEGIKO INTEGRATUA

104

5 Kapitulua

SEGURTASUN NAZIONALEKO SISTEMA ETA KRISIEN KUDEAKETA

ESN 2021

Laburpen Exekutiboa

LABURPEN EXEKUTIBOA

2021eko Segurtasun Nazionalaren Estrategiak bost kapitulu ditu.

Lehen kapituluak, “Segurtasun orokorra eta transformazio-bektoreak” izenekoak, nazioarteko segurtasun-testuingurua aztertzen du. Estrategiak COVIDen 19 pandemia segurtasunean eragiten duten dinamika global nagusiak azkartu dituen faktore gisa identifikatzen du. Kategorikoki ezin esan badaiteke erle-aldaketa bat dela, gaur egungo unea trantsizio-etapa gisa ikusten da. Ezaugarri nagusia etorkizuneko ziurgabetasuna da, non eraldaketa digitala eta trantsizio ekologikoa baitira aldaketa-eragile nagusiak lehiaketa geopolitiko handiagoko agertoki batean.

Bigarren kapituluak, “Espainia Segurua eta Erresilientea” izenekoak, Espainiaren profila eta segurtasuna erakusten ditu. Europako, Mediterraneoko eta Atlantikoko herrialde gisa identifikatu ondoren, ibilbide geografikoa egiten da. Europa, Magreb eta Ekialde Hurbila, Saharaz hegoaldeko Afrika, Ipar Amerika, Latinoamerika eta Karibe eta Asia Pazifikoa Segurtasun Nazionalaren ikuspegitik aztertzen dira.

Hirugarren kapituluak Segurtasun Nazionalaren arriskuak eta mehatxuak biltzen ditu, eta horien ezaugarri nagusiak haien arteko erlazioa eta dinamismoa dira. Horrela, arriskuen arteko loturen jarraipena modu independentean aztertzea bezain garrantzitsua da.

Arriskuen mapan eguneratze nagusia desinformazio-kanpainak sartzea da. Gainera, teknologia eta estrategia hibridoak Segurtasun Nazionalaren arrisku eta mehatxu multzoaren zeharkako elementuak dira.

Laugarren kapituluak, “Plangintza Estrategiko Integratua” izenekoak, hiru helburu ezartzen ditu, Segurtasun Nazionalak ziklo estrategiko honetarako dituen lehentasunak ezartzen dituztenak. Lehenengo helburua krisi-kudeaketaren arloan aurrera egitea da; bigarren helburua gaitasun teknologikoen eta sektore estrategikoen segurtasunaren dimentsioa bultzatzea da; eta hirugarren helburua estrategia hibridoaren aurrean prebentzio-, detekzio- eta erantzun-gaitasuna garatzea da.

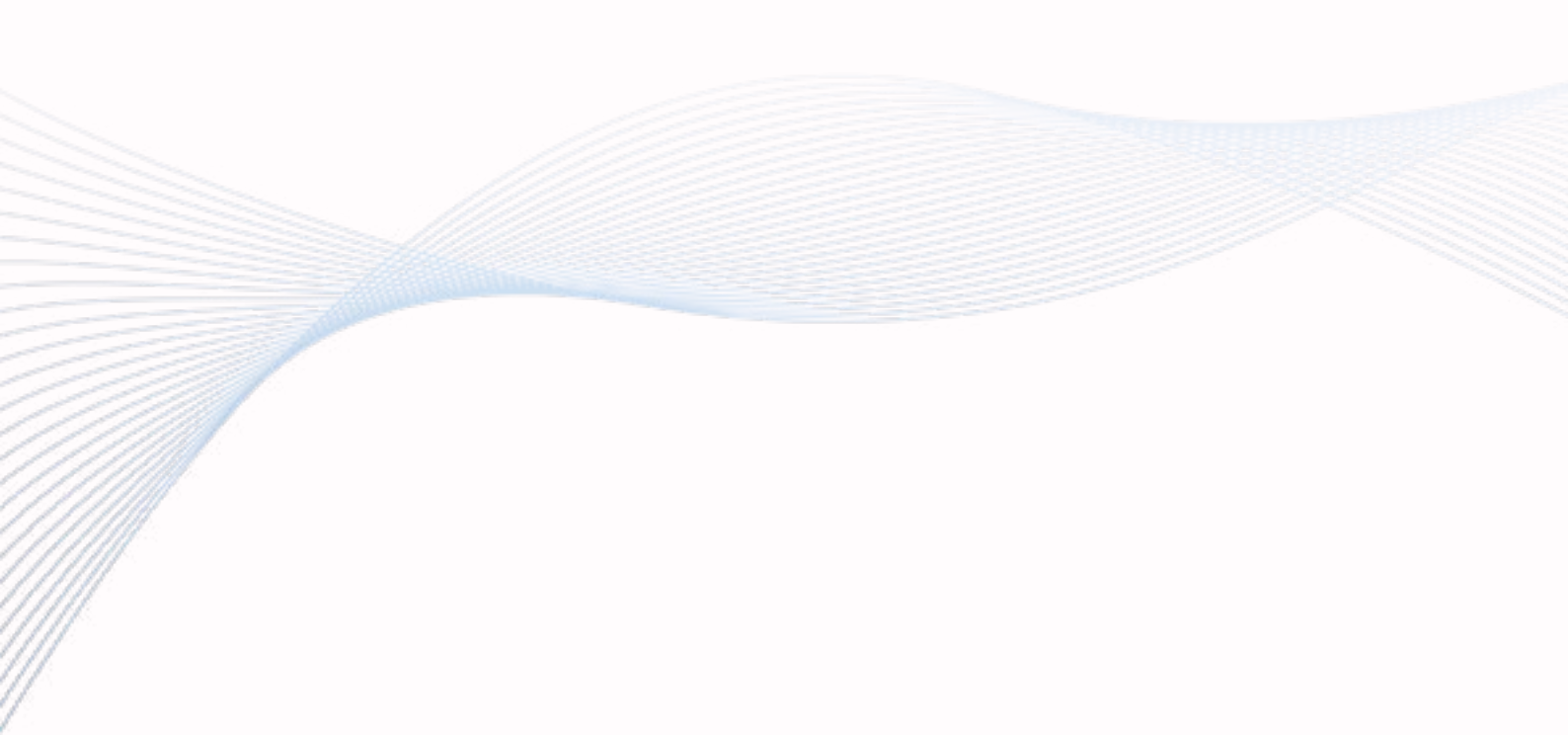
Ondoren, Estrategiak hiru ardatz egituratzen ditu —babestu, sustatu eta parte hartu—, ekintza-ildoak egituratzeko. Planteamendu horrek garrantzi berezia ematen dio Segurtasun Sistema Nazionalaren integrazioan egindako aurrerapenari eta krisi-egoerei aurre egiteko ekintzari. Prebentzio politika bat artikulatzeko, arlo giltzarritzat jotzen da alerta goiztiarreko sistema bat ezartzea, oinarri teknologiko baten gainean, Segurtasun Nazionalaren esparru guztietarako adierazleak emango dituenak.

2021eko Segurtasun Nazionalaren Estrategiak beharrezko ekimenak planteatzen ditu, adibidez, industria-ekoizpeneko gaitasun nazionala oinarritutako erreserba estrategikoa sortzea edo Ceuta eta Melillarako segurtasun-plan integrala garatzea.

Nazioartean, Espainiak Europako autonomia estrategiko handiagoaren aldeko apustua egin du; izan ere, Segurtasun eta Defentsarako Politika Bateratua eta askatasun, segurtasun eta justiziako esparrua bultzatzeari, osasun-segurtasuna hobetzeari, energia-batasunean aurrera egiteari edo mugaz gaindiko krisien kudeaketan Europar Batasunak protagonismo handiagoa izateari gehitu zaizkio. Gainera, segurtasun kolektiboaren arloan, NATOren berrikuspen estrategikoa mugarri garrantzitsua izango da, eta Europar Batasunarekiko lankidetzazko izango du bere ekintza-ildoetako bat.

Azkenik, bosgarren kapitulua Segurtasun Sistema Nazionalaren esparruan krisiak kudeatzeari buruzkoa da. Ikuspegi horren abiapuntua erresilientzia-printzipioaren ikuspegia da, eta hor sartzen da progresioa normaltasun-egoera batetik krisi-egoera baten ondorengo indarberritzeraino. Sistemaren integrazioan aurrera egitea jarduera zehatzetan gauzatzen da.

Lehenengoa Segurtasun Nazionaleko baliabideen katalogoa egitea da. Bigarrena, egoera jakin batzuetarako erantzun planak prestatzea. Hirugarrena da alerta goiztiarreko eta analisiko sistema bat garatzea, datu objektibo zehatzetan oinarritutako erabakiak hartzea erraztuko duten adierazleekin. Laugarren neurria Segurtasun Nazionaleko informazioa soluzio teknologikoen bidez integratzeari buruzkoa da. Gobernuak Lehendakariaren komunikazio bereziak hobetzea bosgarren neurria da, Segurtasun Sistema Nazionalaren eraginkortasunari lagunduko diona, administrazioen arteko koordinazio handiagoa ahalbidetuko baitu krisi-kudeaketaren arloan. Seigarren eta azken neurriaren arabera, autonomia-erkidegoak eta hiri autonomoak Segurtasun Nazionaleko Sisteman sartuko dira.

ESN 2021

Sarrera

SARRERA

Baldintza normaletan, 2017ko Segurtasun Nazionalaren Estrategia bost urte igaro ondoren berrikusiko zen. Hala ere, COVIDen 19 pandemiaren inpaktuak eta estrategia hibridoen erabilera areagotzeak azterketa estrategikoa egitea aholkatu dute, globalizazio-testuinguru berri bategan arriskuei eta mehatxuei aurre egiteko, ziurgabetasun handiagoak eta aldaketa azkarrak baldintzatuta.

Pandemia izan da Bigarren Mundu Gerratik eragin global handiena izan duen gertaera, eta eragin larria izan du osasunean, ekonomian eta segurtasunean. Ondorio guztiak gainditu arren, gaur egungo munduaren interdependentziak iraungo du, ahultasunak sortzen laguntzen baitu, eta, sarritan, epe ertain eta luzeko mehatxuen faktore biderkatzaile gisa jotzen baitu. Pandemiak, klima-aldaketa, zibererasoak edo finantza-krisiak arrisku eta mehatxu konplexu guztiak dira, sarritan elkarri lotuak, eta krisiak sor ditzakete ur-jauzian.

Bereziki, klima-aldaketaren ondorioek krisi ekonomikoak, politikoak eta geopolitikoak areagotu ditzakete, munduko leku askotan elikagaien eta uraren eskasia dela eta. Horren ondorioz, areagotu egin litezke migrazio masiboen egoerak, eskualdeen arteko ezegonkortasuna eta gatazka armatu berriak ere. Era berean, berotze globalak ondorio zuzenak izango ditu Espainian, muturreko fenomeno meteorologiko ohikoenak eragingo baititu: lehorteak, bero-boladak, uholdeak, ur-eskasia eta biodibertsitateari kalteak.

Bestalde, azken urteotako errealitateak erakusten duenez, gero eta maizago erabiltzen dituzte estrategia hibridoak estatuko eta estatuz kanpoko eragileek gobernu demokratikoak presionatzeko tresna gisa.

Mehatxu globalei erantzuteko orduan, dilema bat dago: babes-modu gisa Estatuaren berreste estrategikoaren eta herrialde eta erakundeen arteko beharrezko lankidetzaren eta informazio-trukearen artean, konponbide bateratuak bilatzeko. Dilema paradigmatico horrek zaildu egiten du erantzunak nazioarteko erakundeen esparruan artikulatzea.

Horregatik, etorkizuneko mehatxu eta krisi globalen aurrean, garrantzitsua izango da ahaleginak egitea sistema aldeaniztun unibertsal eta erregionala indartzeko, modu koordinatu eta eraginkorrean erantzuteko gai izango dena. Alde horretatik, eta Afganistanen izandako esperientziaren argitan, Europar Batasunak ekintza militar bateratuak egin behar ditu, lotura transatlantikoa indartzen laguntzeko eta mugaz gaindiko krisien kudeaketa eta autonomia estrategikoa bultzatzeko. Bereziki, Europako Batasunak eginkizun handiagoa hartu behar du erronkak kudeatzeko orduan, hala nola, pandemiak, nazioarteko terrorismoa, zibererasoak edo desinformazio-kanpainak, erantzun kolektiboak eta gaitasunen integrazioa behar dituztenak.

Gaur egungo arrisku eta mehatxuen tamainak horiei aurre egiteko baliabideak, baliabideak, sistemak eta erakundeak behar bezala egokitzea eskatzen du. Pandemiak nabarmendu du oso garrantzitsuak direla alerta goiztiarreko sistemak, informazioaren bat-egitea eta analisisa eta krisiak kudeatzeko erantzun-planak. Neurri horiek guztiek erabakiak hartzea errazten eta arintzen dute. Horretarako, beharrezkoa da Segurtasun Sistema Nazional digitalizatua izatea, erabakiak garaiz hartzeko datuak emateko gai dena.

Prebentzioa eta egokitzapena izango dira Segurtasun Sistema Nazional eraginkorra bat lortzeko gakoak. Horretarako:

Aurre hartze handiagoa:

Segurtasun Nazionalaren Estrategiak alerta goiztiarreko sistema ezartzea eta krisiak kudeatzeko planak prestatzea bideratu behar ditu. Hori guztia Autonomia Erkidegoen partaidetzarekin, baliabide eta detektatzeko eta kudeatzeko gaitasun asko transferitutako eskumenen artean baitaude.

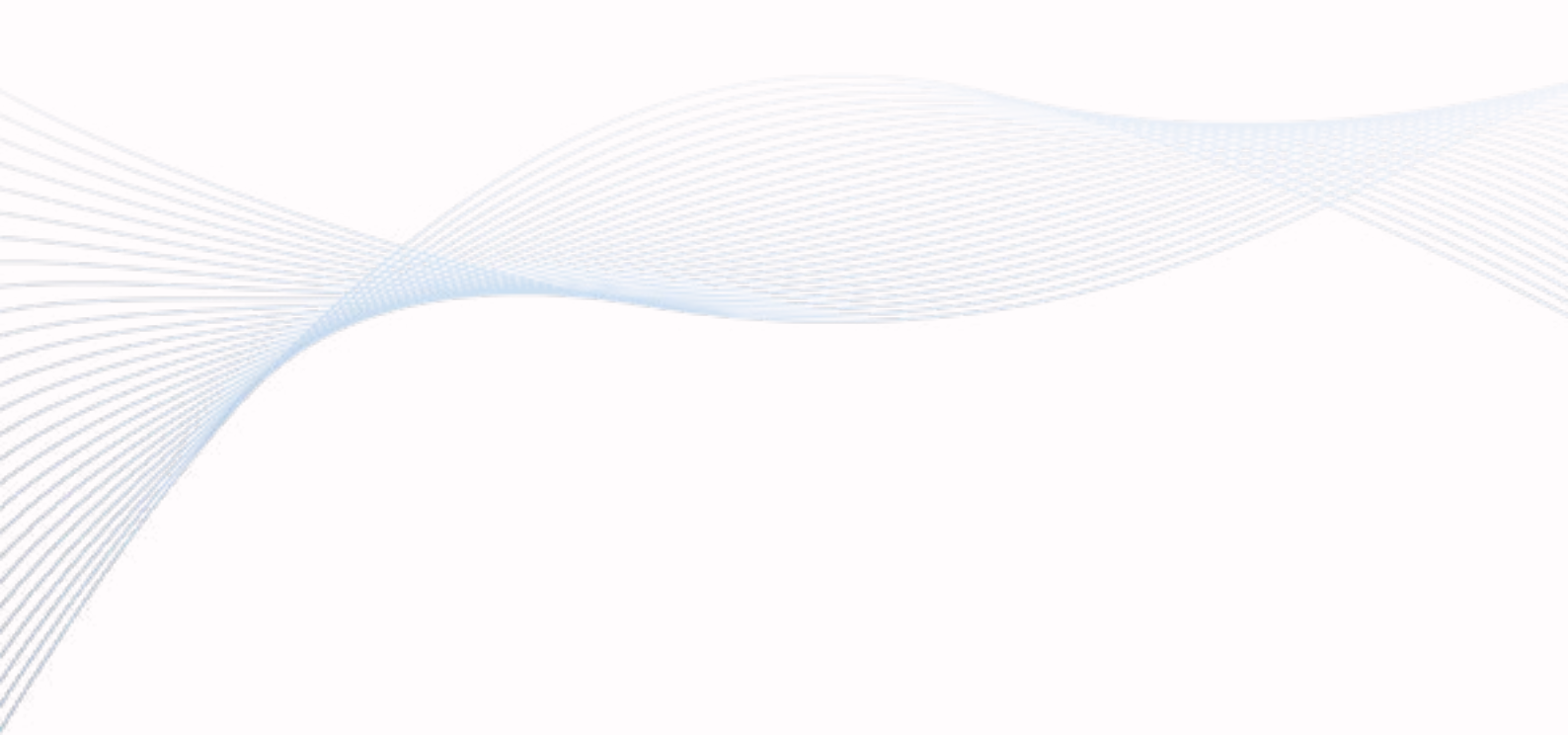
Integrazio handiagoa:

Segurtasun Nazionalaren ikuspegi integrala izateko, beharrezkoa da Administrazio Publiko eta Estatuko baliabide guztien koordinazioa, lankidetzak publiko eta pribatua eta herritarren inplikazioa.

Erresilientzia handiagoa:

Zaugarritasuna murrizteko, arriskuak arindu behar dira, erresilientzia indartu behar da, hau da, kontrako egoera baten aurrean erresistentzia, eraldaketa eta indarberritzeko gaitasuna.

Gainera, etorkizuneko krisiak kudeatzeko eta behar diren baliabide kritikoak izateko, garrantzitsua da ziurtatzea baliabide horien hornikuntza-kateak ez daudela kanpoaldearen mende. Era berean, horrek krisien hedapenari eusten lagunduko du, gizartearen eta ekonomiaren erresilientzia indartzean.

ESN 2021

1

Segurtasun Orokorra Eta Transformazio-Bektoreak

1 kapitulua

SEGURTASUN OROKORRA ETA TRANSFORMAZIO-BEKTOREAK

Segurtasun Nazionalaren Estrategiaren lehen kapituluak segurtasunaren nazioarteko testuingurua deskribatzen du, eta eraldatzeko dinamika nagusiak zehazten ditu.

Ordena orokorra eta paradigma sozioekonomiko liberala aldaketa-garaian daude, eta oraindik ez da argi definitu nazioarteko sistemaren ikuspegi berria. Hauek dira transformazio-bektore nagusiak, testuinguru geopolitikoa, ingurune sozioekonomikoa, eraldaketa digitala eta trantsizio ekologikoa.

SEGURTASUN GLOBALA ETA TRANSFORMAZIO-BEKTOREAK

1.1 irudia Segurtasun globala eta transformazio-bektoreak

TESTUINGURU GEOPOLITIKOA

Agertoki geopolitiko globala inflexio-puntu batean dago. Alde batetik, nazioarteko sistemaren arkitekturak presio handiagoa jasaten du, eta estatuen arteko eztabaidak aldatu egiten dira. Bestetik, izaera globaleko krisiei aurre egiteko multilateralismo eraginkorraren beharra aldarrikatzen da.

Tentsioa nabari da joera protekzionistako edo aldebakarreko politiken eta, batez ere, Europar Batasunaren ahaleginen artean, multilateralismoa indartzeko.

Azken urteotan, norgehiagoka- eta eskumen-dinamikak nagusitu dira negoziazio- eta akordio-dinamiken gainetik, eta horrek nazioarteko harremanen narriadura orokorra ekarri du, bere alderdi guztietan: komertziala, teknologikoa, diplomatikoa edo militarra. Gainera, azken urteetan izandako gainbehera demokratikoak ezegonkortasun handiagoa ekartzen du eta konponbide bateratuak hartzea zailtzen du.

Ondorioz, askotan, nazioarteko gobernantza, segurtasunari, klima-aldaketari edo ondasun publiko globalei dagokienez, ad hoc lankidetzak batek ordeztu du, geometria aldakorrek aliantzek markatua. Joera horri mesede egin diote boterearen banaketan izandako aldaketek, eta multilateralismo berri, hibrido eta eragile berri eta ez-estatal gehiago eragiten ari da.

Era berean, estrategia hibridoaren erabilera handitu egin da. Estrategia horiek, ekintza koordinatuen eta dimentsio anitzeko ekintzen bidez, estatuen eta haien erakundearen

ahultasunak ustiatzen saiatzen dira, ezegonkortze edo hertsapen politiko, sozial edo ekonomikoarekin. Estrategia horien ezaugarria da zaila dela autoretza esleitzea, eta ohiko ekintzez gain, beste batzuk ere erabil daitezkeela, hala nola desinformazio-kanpainak, zibererasoak, espioitza, gizarte-azpibertsioa, sabotajea, hertsapen ekonomikoa edo

baliabide militarren erabilera asimetrikoa.

Nabarmenki, multilateralismoaren erantzuna Estatu Batuen eta Txinaren arteko lehia geopolitiko, komertzial eta teknologiko gero eta handiagoaren barruan kokatzen da. Estatu Batuek aliantzak finkatzeko eta gobernantza globalean nolabaiteko lidergoa berreskuratzeko egindako ahalegina bi potentzien arteko pultsu horren parte da.

Txinaren hedapen ekonomikoak, Estatu Batuen protekzionismo handiagoarekin batera, gero eta tentsio handiagoa eragin du bere harreman komertzialetan. Egoera horretan, muga-zergen neurriak eta esportaziorako eta bi potentziek egindako inbertsiorako murrizketak areagotu dira.

Eztabaida bereziki bizia da teknologia-eremuan, mundu mailan nagusitasuna lortzeko karrera egiten ari baita, teknologia kritikoen eta erabilera bikoitzeko teknologien esportazioen kontrola barne. Txinak garapen handia lortu du 5G teknologian, eta adimen artifizialak, berriz, lehentasuna lortu nahi du, estandarrak eta protokolo tekniko eta industrialak definitu ahal izateko, bai eta atzerriko inbertsio zuzenetan lidergoa izateko ere, sareen eta zerbitzuen operadoreetan.

**Estatu Batuen eta
Txinaren arteko
lehia bereziki bizia
da teknologiaren
arloan**

Lehiaketa horren ondorioz, eten digital eta produktibo bat sor daiteke, bi bloke teknologikoren garapen paralelo baina berezia lortzeko. Horrela, desakoplamendu-egoera bat gerta liteke, non sektore estrategikoetako horniketa-kateak aberrirratuko liratekeen edo kontrol handiagoa jasango luketen.

Horrez gain, Txinak ahalegin handiagoa egin du nazioarteko erakundeetan duen garrantzia handitzeko, gobernantza globalaren erreformatan eragina izan ahal izateko. Oro har, nabarmen handitu da azken hiru hamarkadetan Estatu Batuetakoaren eragin erlatiboa, eta mendebaldeko herrialdeen eragina ordeztzea lortu du eskualde askotan, bereziki Afrikan eta Asiako hego-ekialdean. dicionalmente.

Tentsio-egoera horretan, Errusia azken urteotan nazioarteko eszenan lidergo handiagoa lortzen saiatu da, eta multipolaritatearen, “berezitasunaren” onarpenaren eta eragin-eremuen banaketaren alde egin du.

Errusiaren politika hedatzailea Sirian eta Libian egindako esku-hartzeetan islatu da, bai eta Turkian, Indian edo Iranen eskualdeko helburuak dituzten potentzietara hurbiltzean ere.

Aldi berean, gerra hotzaren ondorioz oinordetzan hartutako ordena nuklearra higatu egin da, Estatu Batuen eta Errusiaren arteko arma-karrera mugatzen zuten zenbait arma-kontrol akordio desegin baitira, hala nola Erdi Mailako Indar Nuklearrei buruzko Ituna (INF). Hala ere, Estatu Batuek akordio bat sinatu dute Errusiarekin, Arma Estrategikoak Murrizteko Tratatua (New START) berritzeko. Gainera, 2018an

erretiratu zen Irango programa nuklearrari buruzko Ekintza Integraleko Plan Bateria (PAIC) itzultzeko interesa adierazi du.

Eskualdeko potentziek ere, hala nola Iranek eta Turkiak, beren eragin geopolitikoa indartu dute zatiketa globalaren eta eskualdeetako gatazken testuinguruan, batez ere Ekialde Ertainean eta Mediterraneoan. Litekeena da Palestinan, Israelen, Libian, Iraken, Sirian edo Yemenen gatazkak izaten jarraitzea, estatuko eta ez-estatuko nahiz atzerriko aktoreen artean.

Estatu Batuak eta NATOk Afganistandik erretiratzeak, 20 urtez etengabe egon ondoren, lehiaketa geostrategikoko beste fronte bat irekitzen du, eta, gainera, Afganistango lurraldea talde yihadistek babesleku eta ekintza terroristen oinarri gisa erabil dezaketela adierazten du.

Bestalde, ekialdeko Mediterraneoan Turkiaren, Zipreren eta Greziaren arteko eztabaidan dagoen lurralde-itsasoko gas-prospekzioek sortutako ezegonkortasunak itsasoko auzietan aldebakartasunerako joera erakusten du, Europar Batasunaren jarrera bateratua zailtzen du eta NATOn barruan adostasuna lortzea zailtzen du.

Sahara hegoaldeko Afrika eskualdeen arteko lehian ari da. Sahel-en, terrorismo yihadistak eragindako ezegonkortasuna kolokan jartzen da, erronka anizkoitz horri arrakastaz aurre egiteko indar instituzionalik ez duten estatuetan, erkidegoen arteko gatazkekin. Dinamika horiek guztiek, pobrezia-ekin eta desberdintasunarekin batera, larriagotu egiten dute eskualdeko zenbait herrialdeetako segurtasun eza.

Bestalde, Europako Batasunak harreman transatlantiko sendoaren aldeko apustua egiten jarraitzen du, eta, aldi berean, Txinarekiko jarrera definitzen du lehiaketaren eta lankidetzaren artean, ekialdeko auzotarren artean gero eta ezegonkortasun handiagoa duen giro batean.

Testuinguru multipolar eta lehiakor horretan, Europar Batasunaren autonomia estrategikoa indartzeko beharra areagotzen da, bai erkidegoko merkataritza-eta industria-politikari dagokionez, bai Atzerri Politika eta Segurtasun Erkidea osoki garatzeari dagokionez. Horretarako, oreka lortu beharko du giza eskubideen babesari eta bermeari buruzko nazioarteko zuzenbidearen konpromisoekin eta demokrazia,

merkataritza librea eta multilateralismoa babesten dituen eginkizunarekin.

TESTUINGURU GEOPOLITIKOA

LEHIA GEOPOLITIKO HANDIAGOA

Lehia geopolitiko, komertzial eta teknologiko gero eta handiagoa, pandemiaren egungo krisiak areagotuta

MULTILATERALISMOAREN NARRIADURA

UNILATERALISMOA

vs

KOOPERAZIOA

- ▶ Nazioarteko erakundeen barruan
- ▶ Geometria aldakorreko aliantzetan

ESTRATEGIA HIBRIDOAK ERABILTZEA

ALDERDI ANITZEKO

Ekintza koordinatu eta sinkronizatuak, Estaturen eta haien erakundeen ahuleziak ustiatzera bideratuak, desegonkortze politiko, sozial edo ekonomikoa helburuz

POTENTZIA ERREGIONALEN ASERTIBITATEA

Tentsio-tokiak Segurtasun Nazionalerako interesgarriak diren eremu geografikoetan

EGOERA SOZIO-EKONOMIKOA

COVID-19-aren pandemiak munduko krisi ekonomikorik larriena eragin zuen Bigarren Mundu Gerratik, Barne Produktu Gordinak (BPG) eta munduko lan-jarduerak aurrekaririk gabeko jaitsiera izan baitzuen. Ondorioak oso desberdinak izan dira herrialde bakoitzeko ekoizpen-sarearen, baliabide ekonomikoen eta haien zorpetze-mailaren arabera.

Krisiak ekonomia globalean izan duen eragina handiagoa izan da BPGari dagokionez 2008koa baino, baina goranzko gorakada nabarmena izan du jarraian. Europan eta Estatu Batuetan produktibitatea gutxi hazi den testuinguru honetan, eragin nabarmena izan du ekonomietan, eta boterearen oreka-aldaketa bizkortu dezake mendebaldetik ekialdera. Txina da 2020an atzeraldirik izan ez zuen G20ko ekonomia bakarra.

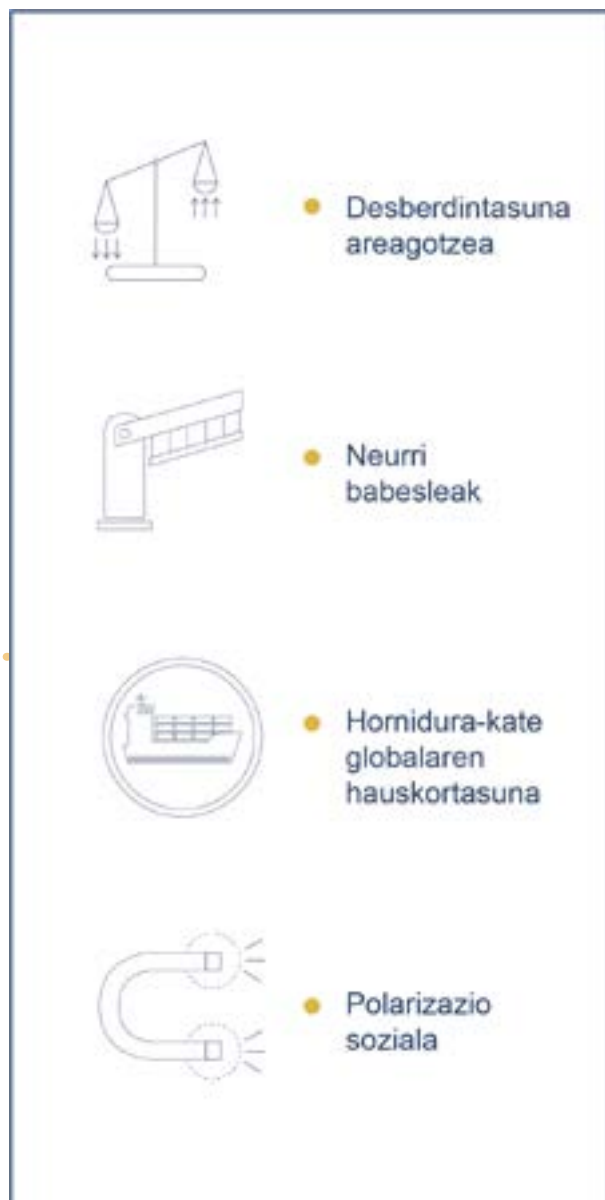
Ondorio ekonomiko negatiboak iragankorrak izango direla eta hazkunde-tasa handi samarrak izango dituztela espero bada ere, zorpetze-aldi handia aurreikusten da, krisiari aurre egiteko Europako Batasunak herritarrei eta enpresei laguntzeko hartu dituen ezohiko neurrien ondorioz.

Alde horretatik, Europako Batasunak Berreskuratze eta Erresilientzia Funts handi bat jarri du abian, eraldaketa ekonomikoaren prozesuaren erantzun komun gisa. Next Generation EU mekanismoak 750.000 milioi euro ditu, Europar Batasuneko zorraren jaulkipenaren bidez finantzatuak, 2021-2027 Urte Anitzeko Finantza Esparruko 1.74 bilioi euroekin, ekonomiaren eta gizartearen suspertzea sustatzeko eta egonkortasun- eta segurtasun-ingurunea bultzatzeko.

Krisiak agerian utzi du, halaber, kanpoko hornidurarekiko eta hornidura globaleko kateekiko mendekotasuna, sarritan Txinaren edo Indiaren mende baitaude. Hornidura estrategikoen ekoizpena erregionalizatzeko aukerari gehitu behar zaio zenbait teknologia- eta industria-sektoretan lehia global handiari aurre egiteko industria-politika estrategikoak abian jartzea estatuek.

**Krisiak agerian
utzi du kanpoko
hornidurarekiko
mendekotasuna**

Potentzia handien arteko lehia ekonomiko eta komertzialak barne hartzen du muga-zergak

geopolitika-tresna gisa erabiltzea, eta horrek eragina du Europar Batasuneko ekonomietan.

Ekonomia bat-batean moteltzeak, desberdintasuna handitzeak, eten digitalak, ekoizpen-sarea suntsitzeak eta enpresa txiki eta ertainak ixteak pobrezia eta frustrazio-maila, marjinaltasuna eta gizarte-bazterketa areagotzea ekarri dute. Klase ertainak, hamar urteko hazkundearen ondoren, uzurtzen ari dira, diru-sarrera txikiak edo oso handiak dituzten biztanleen zerrenda zabaltzen den bitartean. Klase ertainen hustuketa horrek ondorio garrantzitsuak izan ditzake, hala nola kontsumo globalean eragin negatiboa eta populismoen eta nortasun-autoritarismoen balizko gehikuntza, zeinak larriagotu egin baitaitezke enpleguen automatizazioaren eraginez. Alde horretatik, beharrezkoa da gizarte-kontratu berri bati ekitea, desberdintasuna arintzeko eta klase ertainen prekarizazio-prozesua arintzeko.

Herrialde batzuetan, krisi ekonomikoarekin batera krisi soziala eta politikoa izan da, eta desinformazio- eta desegonkortze-kanpainen bultzatu dute, erakundeak higatu, prozesu demokratikoetan eragin eta polarizazioa bultzatu nahi baitute.

Egoera horren aurrean, eraldaketa digitalak eta trantsizio ekologikoak garrantzi berezia dute munduko ekonomien egitura produktiboa eta, ondorioz, mapa geopolitikoa aldatzeko palanka gisa. Digitalizazioak eta ekonomia berdeak batera egin beharko dute aurrera, teknologiak helburu ekologikoak lortzen lagun dezan eta teknologia digitalek energia-kontsumoa eta emisioak minimiza ditzaten.

TRANSFORMAZIO DIGITALA

Azpiegitura eta zerbitzu digitalen hazkundeak, teknologia disruptibo eta azaleratuek bultzatuta, hala nola konputazioa hodeian, konputazio kuantikoa, adimen artifiziala, sareen birtualizazioa edo Gauzen Internet, etorkizuneko aukera ugari eskaintzen dituen eraldaketa digital geldiezinak dakar, baina Segurtasun Nazionalerako erronka handiak ere.

Testuinguru horretan, COVID-19ren pandemiak digitalizazio-prozesua azkartu zuen, interakzio digitala jarduera publiko, pribatu eta profesionalen erdian kokatu du, eta hiperkonektagarritasuna sendotu du gizartearen ezaugarri bereizgarri gisa. Horren ondorioz, gizarte eta ekonomia arauak aldatu dira, eta sareen eta informazio eta komunikazio-sistemen ahultasun alde berri bat sortu da.

Era guztietako jardueren digitalizazioak handitu egin du erakunde publiko zein pribatuek zibererasoen aurrean izan dezaketen esposizio-azalera, eta horrek zaildu egin du informazioa ongi babestu ahal izatea. Azken urteotan handitu egin dira ziberbertaeren eta ziberespazioaren legez kanpoko erabileraren tamaina eta maiztasuna, eta horiek, zibersegurtasuna erakundearen eta gobernuaren lehentasun bihurtu dute.

Eraldaketa digital hori ez da fenomeno teknologiko hutsa, eragina du gizarte-harremanetan eta konfigurazio geopolitikoan. Aldaketa teknologikoek botere-aldaketak eragiten dituzte, bai estatuen barruan, bai beren artean. Ziberespazioa domeinu estrategiko gisa finkatuz, areagotu egingo da pertsonen eta gizartearen arteko nahiz herrialdeen arteko eten teknologikoa.

Disruptiboak izan daitezkeen teknologiak agertzeak ekonomiaren egonkortasunari eta diru-politikei ere eragiten die. Zehazki, dibisa digitalak ezartzeak, finantza-sistema globalaren gaur egungo konfigurazioari aurre egin diezaiokie.

Eremu horretan, arriskuak areagotu egiten dira, irizpide komertzialek segurtasun irizpideek, sistemak eta zerbitzuek -hala nola 5G- baino lehentasun handiagoa dutelako hardware eta software produktuen diseinuan. Horrek ziurtapen-prozesuak zaildu egiten ditu, eta hornidura-katea arriskuan jar dezake, batez ere funtsezko zerbitzuak edota zerbitzu kritikoak hornitzeari dagokionez.

Bioteknologia bezalako arloetako aurrerapen teknologikoetatik beste arrisku batzuk datoz, baina aukera asko ere bai. Aurrerapen horiei esker, COVID-19ren aurkako txertoak azkar garatu dira, baina galdera etikoak sortzen dituzte ingeniariak genetikoaren zenbait erabileraren aurrean.

Bestalde, hirugarrenen balizko injerentzien aurreko zaugarritasuna azpiegitura digitalen eremura ere zabal daiteke, hala nola datuak prozesatzeko zentroetara edo urpeko kableetara, bai eta enpresa-sektorearen jabetza intelektual eta industrialaren euskarri diren aktiboetara ere. Kontuan hartu beharko dira, halaber, konektagarritasunaren munduko mapa eta satellite bidezko operadore berrien agerpena, batez ere enpresa teknologiko handiei lotutakoak.

Datu hori lehen mailako baliabide estrategiko bihurtuta, areagotu egin da eskubide digitalen etikari eta defentsari buruzko eztabaida, batez ere informazioa enpresa teknologiko handietan kontzentratzeak eta eragile politiko batzuek gehiegi erabiltzeak baldintzatuta. Eztabaida horretan funtsezkoa da zerbitzu digitalen erabiltzaileek pribatutasunerako duten eskubidea, eta horrek garapen teknologikoa baldintzatu lezaketen erabaki judizialak eragin ditu.

Zerbitzu publiko eta pribatueta -bereziki linean dauden funtsezko zerbitzueta- modu seguruan sartzeak dakar, herritarrek beren nortasuna babestu ahal izatea eta partekatzen dituzten datuak eta nola erabiltzen diren kontrolatu ahal izatea, datu pertsonalen pribatutasuna eta babesa bermatzeko. Zibersegurtasunerako funtsezkoa da nortasun digital segurua izatea.

Etorkizun digitalari buruzko gobernantza demokratikoa oso garrantzitsua da eskubide eta askatasunei eta lehiaketa geopolitikoari buruzko kezkak konpontzeko.

TRANSIZIO EKOLOGIKOA

Klima-krisiak kontzientziazio politiko eta sozial handiagoa ekarri du; hau da; bere ondorioen kontra trantsizio ekologikoko prozesuen bidez borrokatu behar izateaz.

Klima-aldaketak eragin kaltegarria du gizakiaren bizitzan eta bere ongizatean. Bere ondorioen artean, honako hauek daude: sekulako fenomeno meteorologikoen kopurua handitzea, lurreko eta itsasoko ekosistemak degradatzea, desertifikazioa, bero-boladen eragina eta maiztasuna areagotzea, lehortekak, ur-baliabideak murriztea, Saharako hautsa sartzea, basoetako suteak eta uholdeak, eta biodibertsitatea galtzea. Klima-aldaketaren ondorio kaltegarri horiek gehien jasaten dituzten eremuetan, baliabideengatiko lehia handiagoak eta migrazio-mugimendu gehiago ager litezke.

Bestalde, biodibertsitatea degradatzeak, gizakiaren ongizaterako eta biziraupenerako funtsezkoak diren ekosistema-zerbitzuak galtzea dakar, eta espezie exotiko inbaditzaileak hedatzen laguntzen du. Espezie horiek eragin handia dute ekonomian eta gaixotasun berrien sektore potentzialak dira.

Testuinguru horretan funtsezkoa da klima-aldaketara egokitzea ingurumen eta ekologia erresilientzia lortzeko, erresilientzia horrek, gizartearen eta ingurunearen bizitza eta ongizatea zainduko baititu.

2019ko abenduan, Europako Batasunak Europako Itun Berdea aurkeztu zuen, 2050ean bere ekonomia, klimari dagokionez, jasangarria eta neutrala izateko. Horretarako, 2030ean 1990eko emisioen %55eko barne-murrizketa garbia lortzeko helburu loteslea ezarri du. Marko horretan ere garrantzitsua da ekonomia

zirkularra bultzatzea, materialak eta produktuak berrerabiltzean, berritzean eta birziklatzean oinarritutako ekoizpen eta kontsumo ereduak izango dituen. Eredu horrek lagunduko du ingurumenaren gaineko presioa murrizten, hornikuntza-kateen segurtasuna hobetzen, jadanik dauden baliabideak

**Energia
berriztagarrien
garapena
estrategikoa da**

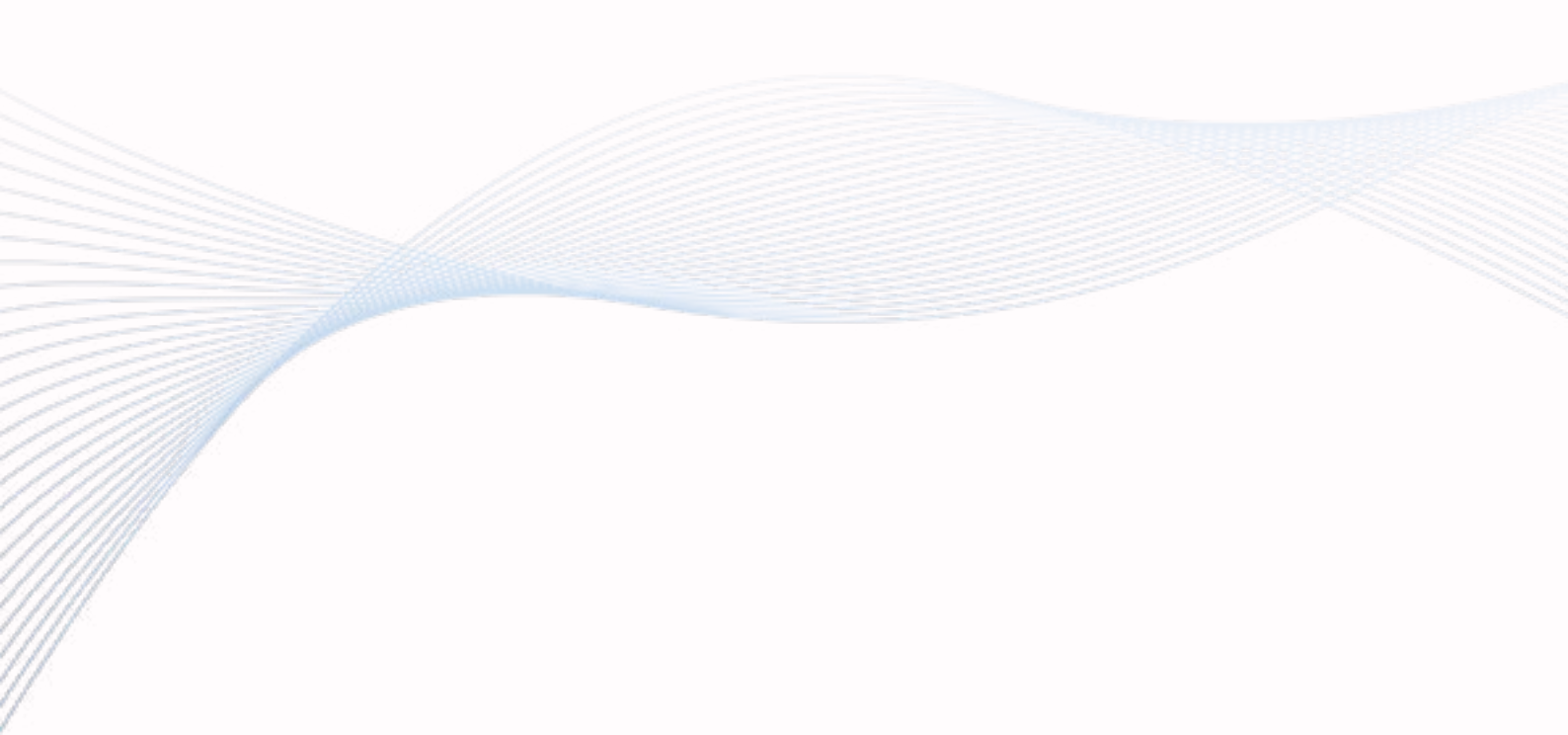

modu eraginkorragoan erabiliz, eta enpresa-garapena I+G+B arloan sustatzen.

Neutraltasun klimatikoa lortzeko, funtsezkoa da energia-paradigma aldatzea, erregai fosilen mendekotasunetik, teknologia berriztagarrien mendekotasunera pasatuz. Horrek ekarriko du energia-trantsizio geopolitika berri bat eta inportatzaileen eta esportatzaileen arteko oreka aldatzea.

Energia berriztagarriak garatzea gainera, estrategikoa da, iturri autoktonoak erabiltzea eta dibertsifikazio handiagoa ahalbidetuko duelako, eta horrek segurtasuna areagotu eta kanpoko balantza hobetuko du. Hala ere, energia elektrikoa sortzeko honako hauetan oinarritzen den sistemari lotutako erronka teknologiko garrantzitsuak ere ditu: energia iturri aldakorrak, biltegitratze-sistema berrien eta azpiegitura adimendunen garapena, eta eragina natura eta giza ingurunean murrizteko erronkak.

Ekonomia deskarbonizaturantz abiatzeak handitu egingo du lehengaiak lortzeko lehia, hala nola lur arraroak, digitalizazioarekin eta teknologia berriztagarriekin lotutako industria materialak eta prozesuak, eta mendekotasun handiagoa sortuko du teknologia horiek hornitzen dituzten eskualde geografikoekin.

ESN 2021

2

Espainia segurua eta erresilientea

2 Kapitulu ESPAINIA SEGURUA ETA ERRESILIENTEA

Segurtasun Nazionaleko Estrategiaren bigarren kapituluak ibilbide bat egiten du munduko eskualde geografikoetatik zehar, Espainiaren segurtasunaren ikuspegitik.

Espainia Zuzenbidezko estatu sozial eta demokratikoa da. Eskubide eta askatasunen esparru konstituzionala du, bere ardatza herritarra da eta, erakunde sendoak eta erabat demokratikoak ditu. Bere indargune nagusietako bat gizarte plurala, irekia eta solidarioa da.

Espainia seguruaren eta erresilientearen etorkizuneko ikuspegiak bere barne hartzen ditu eraldaketa teknologikoa eta trantsizio ekologikoa, hazkunde iraunkorra eta bidezkoa, industria eta enpresa sarearen lehiakortasuna eta kalitatezko enplegua sortzea erraztuko duten sektore gisa.

Segurtasun Nazionalak lurralde kohesioa mantentzen lagundu behar du, eta horretarako bermatu behar da bere egitura guztiak erresilienteagoak izango direla arriskuen eta mehatxuen aurrean.

Ikuspegi geografikotik, Espainiaren konfigurazioa berezia da, penintsula lurraldea, artxipelagoak, uharteak, harkaitzak eta Afrikako iparraldean Ceuta eta Melillako Hiri Autonomoak, eta, gainera, itsas zabalera handia baitu.

Bere posizioari esker, Espainia Europako, Mediterraneoko eta Atlantikoko herrialdea da, eta munduaren aurrean agertzen da bakearekin eta nazioarteko segurtasunarekin konprometitu dagoen zergadun gisa. Espainiak, Kanpo Ekintzako Estrategian ezarritako printzipio gisa, multilateralismoa indartzea, Europaren eraikuntzan sakontzea, alde biko aliantza estrategikoak eta konpromiso solidarioa defendatzen ditu. Garrantzi berezia dauka mugako auzokideekin, Frantziarekin, Andorrarekin, Portugalarekin eta Marokorekin lankidetzan aritzeak.

Segurtasun Nazionalako Estrategia bat dator Espainia kide duten erakundeen helburuekin, batez ere Nazio Batuen, Europar Batasunaren eta NATOren helburuekin eta erakunde horiekin babestu eta bermatu nahi ditu bere bazkideekin eta aliatuekin partekatzen dituen interesak.

ESPAINIA SEGURUA ETA ERRESILIENTEA

Espainia, bere posizio geografikoari esker, Europako, Mediterraneoko eta Atlantikoko herrialdea da, eta munduaren aurrean agertzen da bakearekin eta nazioarteko segurtasunarekin konprometituta dagoen zergadun gisa.

- **Europa**

Espainia Europar Batasunaren barruan potentzia da eta Europaren eraikuntzan aurrera egitearen defendatzaile sendoa da

- **Magreb eta Ekialde Hurbila**

Lehentasuna segurtasun eta egonkortasun politikorako espazio bat sustatzea da

- **Saharaz azpiko Afrika**

Espainiak eskualdearen segurtasunari laguntzen dio, prebentzioan eta garapenean oinarritutako ikuspegiaz

- **Ipar Amerika eta lotura transatlantikoa**

Espainiak Estatu Batuekin duen Aliantza Estrategikoa elkarrekiko konfiantzazko harremanean oinarrituta dago

- **Latinoamerika eta Karibea**

Espainiak harreman pribilegiatua du Latinoamerikarekin eta Karibearekin, lankidetzan indartuan oinarrituta

- **Asia-Pazifikoa**

Munduko larritasun ekonomiko eta estrategikoko zentroa Asia-Pazifikoko eremura doa pixkanaka

EUROPA

Espainia Europar Batasunean garrantzia duen estatu kidea da, Europaren eraikuntzak aurrera egitearen defendatzaile sendoa, eta proaktiboa, garrantzi bereziko arloetan (energia, immigrazioa eta segurtasuna) politika komunak garatzeko.

Espainiarentzat, Batasun erresilienteagoa, Europa indartsuagoa da munduan. Europako Batasunak aurrera jarraitu behar

du bere Kanpo eta Segurtasun Politika Erkidea garatzen, bereziki Segurtasun eta Defentsa Politika Erkidea, aurre egin ahal izateko estrategia hibridoek eta Errusia eta Txina bezalako jarrera kontrajarriek, edo terrorismoa bezalako fenomenoek. Jarraitu behar du ere koordinazioa eta lankidetzak garatzen NATOrekin eta Nazio Batuekin.

Itsas espazioak eta ibilbideak babestea funtsezkoa da Europako segurtasunerako. Atlantikoko ertza interes estrategikoko eremua da, Europa, Amerikako kontinente osoarekin eta Mendebaldeko Afrikarekin lotzen baitu. Artikoko urtze progresiboak, ondorio estrategikoak dituzten itsasbide berriak irekitzen ditu. Gainera, Espainiak agenda bera du Gineako Golkoan eta Europako beste herrialde atlantiko batzuetan, hala nola Frantzia eta Portugalen, batez ere itsasoaren eta energiaren segurtasunari dagokionez.

Europaren hegoaldean, Mediterraneo itsasoa lotura komun bat da, eta zubi estrategiko bat Afrikarekin eta Ekialde Ertainarekin, baina baita ere tentsio eta tirabira agertokia, non zenbait herrialde eta eragilek beren irizpideak eta interesak ezarri nahi dituzten, batzuetan Nazioarteko Zuzenbideari lepoa emanaz eta itsasertzeko estatuen subiranotasuna urratuz.

Zentzu horretan, Espainiak lan egingo du Ekialdeko Mediterraneoaren inguruko elkarrikerak sustatzeko Europar Batasunaren ikuspegitik, eta Turkia eskualdeko aktore garrantzitsua, NATOko aliatua eta interes partekatuak dituen bazkide estrategikoa dela ulertuz.

Ekialdeko aldean, Errusiak gero eta jarrera asertiboagoa izateak, Europar Batasunarekiko harremanak tentsionatu eta, Europar Batasunak egiaztatu du herrialde horretatik datozen zenbait ekintzek, militarrek zein hibridoek, erronkak direla. Espainiak Errusiarekiko elkarrikerak eusten jarraituko du, zailtasunak zailtasun, honako hauek oinarrituz: Nazioarteko Zuzenbideari errespetua, estatuen subiranotasuna eta lurralde-osotasunaren defentsa eta giza eskubideen errespetua bere kanpoko ekintzan.

Erresuma Batuak Europar Batasunetik alde egiteak Europako egoera aldatu egin du, eta segurtasunaren arloan aktibo handi bat galtzearekin zerikusia daukaten erronkak ekarri ditu. Espainiarentzat, irteera horrek ez du eragotziko bi herrialde lagunak eta aliatuen arteko loturak indartzea. Hala ere, eta lankidetzak positiboan oinarrituz, Espainiak ez dio uko egiten agertoki berri honekin irekitzen den aukerari, Gibraltarko egoera anakronikoa konpontzeko.

MAGREBETA EKIALDE HURBILA

Espainiak Magreben duen lehentasuna da segurtasun, egonkortasun politiko eta garapenerako gune bat sustatzea eta mehatxuei aurre egiten laguntzea, hala nola terrorismoari edo krimen antolatuari, Espainiako bazkide eta lehentasunezko lagun diren herrialdeekin lankidetzan arituz.

Espainiak Marokorekin eta Aljeriarekin duen harremana adiskidetasunekoa da, lankidetzat leialatik eta elkarrekiko mugekiko errespetutik abiatuta. Herrialde horiekin segurtasunarekin lotutako alderdietan (legez kanpoko trafikoak, terrorismoa...) lankidetzan aritzeak, elkarriketa politikoan, merkataritza-harremanetan eta energia-loturetan oinarritutako harreman sendoak osatzen ditu.

Halaber, ezinbestekoa da Tunisiako demokrazia nahasiari laguntzea eta Nazio Batuek Libiaren egoera kaskarra konpontzeko egindako ahaleginei laguntzea, Mediterraneoan bakea eta egonkortasuna lortzeko.

Ekialde Hurbileko eskualdea nazioarteko arreta-gune bat da bere ezegonkortasun iraunkorragatik, baina baita ere barne-gatazka ugari izateagatik, terrorismo yihadistaren hedapenagatik, krisi humanitario larriengatik eta zenbait eragile global eta erregionalek esparru multilateraletatik kanpo esku-sartzeagatik. Siriako eta Yemengo gerrak eta Iranen eta Golkoko monarkien arteko tentsioak panorama konplexua osatzen dute. Bestalde, Estatu Batuek Ekialde Hurbileko leku jakin batzuetatik alde egiteak hutsune bat utziko du, Errusia eta Txina bezalako aktoreek aprobetxatuko dutena. Erronka horiei guztiei aurre egiteko, nazioarteko lankidetzat sendoa eta zabala behar da.

Espainia eskualdeko segurtasunarekin konprometituta dago, eta horretarako Libanoan militarrek dauzka bai Nazio Batuen esparruan, bai NATOren, Europar Batasunaren eta Daeshen aurkako Koalizio Globalaren operazioetan ere.

1991n Madrilgo Bake Konferentziatik hona, Espainiak modu aktiboan lagundu du palestinarren eta israeldarren arteko gatazkari konponbide bat ematen, Ekialde Hurbileko Bake Prozesuaren bidez.

2020an Israeliek eta Arabiar Emirerri Batuek, Bahréinek eta Marokok onartutako akordioek erakusten dute eskualdean egondako aldaketen azkartasuna eta sakontasuna, bai eta Espainiaren jarrera egokitze beharra ere, baliagarria izaten jarraitzeko bi aldeentzat bidezkoa izango den konponbidea bilatzen.

SAHARAZ HEGOALDEKO AFRIKA

Espainiak interes bereziko hiru eremu geografikotan (Sahel, Gineako Golkoa eta Afrikako Adarra) egonkortasuna lortzeko garatzen dituen politiken printzipioak segurtasunaren eta garapenaren arteko lotura eta ikuspegi prebentiboa dira, Afrikaren III Planean eta 2023ko Foku Afrika programan agertzen denarekin bat etorritik.

Espainiak laguntzen jarraituko du nazioarteko eta eskualdeko segurtasun-ekimenei, baita Europar Batasunak Afrikan dituen misio zibil eta militarrekiko konpromisoari ere.

Sahelen aldi berean gertatzen dira, etengabeko gobernagarritasun-krisia eta Estaturik ez egotea subiranotasun-eremu handietan, eta hondamendi naturalek edo klima-aldaketaren ondorio kaltegarriak eragindako larrialdi humanitarioak. Hori guztia, egitura ahulak eta hazkunde demografiko handia duen ingurune batean, eta horrek, baliabide mugatuen gaineko presioarekin batera, mehatxu latenteak areagotzen ditu, hala nola terrorismo yihadista, erkidegoen arteko gatazka ugariak eta legez kanpoko trafikoak. Gainera, Saheleko ezegonkortasun-faktoreak eta, bereziki, estremismo bortitzen arriskua, Afrikako mendebaldeko eta iparraldeko kostako herrialdeetara hedatzen dira.

Gineako Golkoko herrialdeek garrantzi estrategiko handia dute Europarako eta Espainiako interesak babesteko. Bere itsas eremuetan delituzko jardura ugari daude, hala nola bahiketak eta armekin egindako lapurrekak arrantza eta petrolio ontzietan, edo pirateria eta nazioarteko uretako legez kanpoko arrantza. Gineako golkoan, Espainiak aktiboki laguntzen du segurtasunez nabigatzen itsas ibilbide eta espazioetan, itsas segurtasun nazionala eta eskualdekoa indartzeko, eta horrela,

energia-hornidura, arrantzaren babesa eta Espainiak eskualdean egiten dituen inbertsioak ere bermatu ahal izateko.

Afrikako adarrean, nazioartean garrantzi handia duten itsas ibilbideei eta espazioei eragiten dieten gatazken jatorria aztertzeke ikuspegi integrala aplikatzeak, Espainiaren ekintza bideratzen jarraituko du. Gainera, Espainiak kezka jarraitzen du Mozambikeko iparraldeko gertaerak, eskualde osorako ezegonkortasun gunea direlako.

IPAR AMERIKA ETA LOTURA TRANSATLANTIKOA

Espainiak Estatu Batuekin duen aliantza estrategikoa elkarrekiko konfiantza-harremanean oinarritzen da eta dimentsio politikoak, ekonomikoak, kulturalak eta militarrek ditu. Bi herrialdeek sinatutako Defentsarako Lankidetza Hitzarmena balio erantsia da, ahaztu gabe, beste bazkide eta aliatu batzuekin batera egondako

lankidetza ona ere Daeshen aurkako Koalizio Globalean.

Egungo egoerak aukera ematen du lotura transatlantikoa sendotzeko eta multilateralismoa eta haren erakundeak indartu eta berritzeko. Kontuan hartu behar da, halaber, Estatu Batuak Indo-Pazifikorantz egiten ari diren biraketa

estrategikoa eta Ekialde Ertainean duten presentzia txikiagoa. Espainiak, Europar Batasuneko eta NATOko kidea denak, bi erakundeen arteko lankidetza babestuko du, segurtasun kolektiboaren ardatz nagusi gisa, erronka global handien aurrean.

LATINOAMERIKA ETA KARIBE

Latinoamerikak garapen azkarra izan du XXI. mendearen lehen hamarkadan. Hala ere, oraindik aurre egin behar die COVID-19ren pandemiaren ondorioz areagotu diren erronka garrantzitsuei: herritarren segurtasunik eza, ingurumen-krisiak eta hondamendi naturalak, ustelkeria-indize altuak, legez kanpoko trafikoak eta krimen antolatua.

Espainiak batasuna eta egonkortasuna sustatuko ditu Latinoamerikan, alde biko ekintzen, eskualdeko foroen eta Iberoamerikako Gailurren bidez. Gainera, ahalegin handiagoa egingo du Europar Batasunarekiko ulermena eta lankidetza bultzatzeko eta guztioi eragiten dieten krisiak kudeatzeko lankidetza sustatzeko.

Espainiak, droga ekoizpena eta droga trafikoa Latinoamerikatik erauzten laguntzen jarraituko du, eskualdearentzat mehatxua delako eta Espainia legez kanpoko droga horiek Europan sartzeko ateetako bat delako.

Espainia ere saiatuko da Latinoamerikarekin duen harreman pribilegiatuari eusten eta horretarako, lankidetza indartuko du eta Defentsaren esparruan harreman estuagoa izango du, bereziki, bakeari laguntzeko operazioetan lankidetzan arituz, bi aldeetan eta eskualde mailan.

ASIA-PAZIFIKOA

Munduko grabitate ekonomiko eta estrategikoko zentroa Asia Pazifikorantz aldatuz joan izateak, alde hori Espainiarentzat eremu interesgarria izatea ekarri du.

Europako Batasunak argi utzi du Indo-Pazifikoko eskualdeko egonkortasunarekin eta oparotasunarekin duen konpromisoa.

Eremu geografiko hori funtsezkoa da nazioarteko segurtasunerako, eta bertan, gero eta lehia geopolitiko handiagoa izaten ari da.

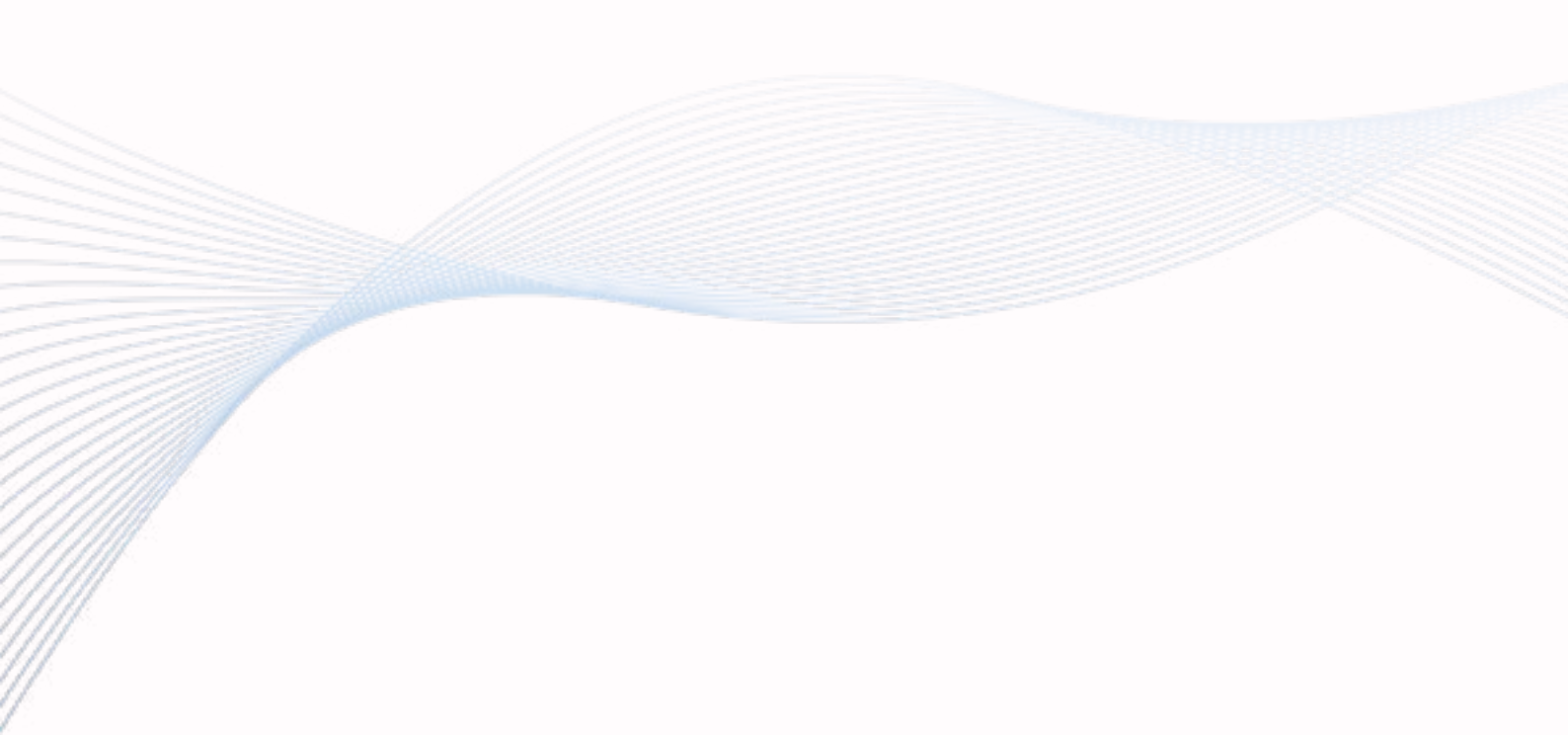
Txinako hegoaldeko itsasoko itsas-auziek, Taiwanen inguruko tentsioek, Cachemiraren gaineko gatazkek edo India eta Txinaren arteko muga-borrokek ezegonkortasun erregionaleko elementuak ekarri dituzte, eta, horiekin batera, Koreako Herri Errepublikak Demokratikoan armak eta bektore nuklearrak garatzeko eta yihadista izaerako nazioz gaindiko terrorismoa zabaltzeko mehatxuak.

India eta Txina bezalako herrialdeek gero eta leku handiagoa daukate nazioarteko gaitan. Bestalde, eskualdeko ekimenek, hala nola Eskualdeko Elkarte Ekonomiko Integralaren Akordioak areagotzen dute eskualdearen eragina munduko ekonomian.

Txinak potentzia global gisa izandako igoera, honako hauei esker lortu da: zetaren ibilbide berria, teknologia menperatzea eta Latinoamerikan, Afrikan eta Europako herrialdeetan gero eta gehiago inbertitzea. Europako Batasunak Pekinekin duen harremanean, aurkaritza sistemikoko elementuak, lehiaketa-eremuak eta erronka komunak konbinatzen ditu, hala nola klima-aldaketa edo arma nuklearrak ez ugaritzea, lankidetzak eskatzen baitute.

Afganistanen dagoen egoerak Estatu Batuak handik alde egin ondoren, ondorio geopolitiko nabarmena izan lezake, harremanak, bai maila globalean, bai eskualdekoan, berriro eratzeak aukerarekin. Egoera humanitarioaren eta giza eskubideen balizko narriadurak erronka gehigarria dakar. Gainera, bereziki garrantzitsua izango da Europako segurtasunerako, herrialdea ez bihurtzea terroristentzako santutegia eta krimen antolatuen gunea.

Espainiak eskualdean lankidetza indartzeko ekimenak babesten ditu konektibitatea eta itsas segurtasuna eremuetan, bai eta ekintza itundua ere dimentsio globaleko erronkei aurre egiteko, hala nola klima-aldaketa eta osasuna, eta harreman komertzialak sustatzea. Gainera, harremanak areagotuko ditu balioak eta interesak partekatzen dituzten eskualdeko herrialdeekin.

ESN 2021

A decorative blue wavy line that starts from the top left, curves down and to the right, and then curves back up and to the right, ending near the bottom right. It has a textured, slightly grainy appearance.

3

Arriskuak Eta Mehatxuak

3 Kapituluak

ARRISKUAK ETA MEHATXUAK

Segurtasun Nazionaleko Estrategiaren hirugarren kapituluak, Segurtasun Nazionalak jasan ditzakeen arrisku eta mehatxuen mapa deskribatzen du, bere dinamismoa eta interdependentzia nabarmentzen dituen ikuspegiarekin eta estrategia hibridoek protagonismoa hartzen duten segurtasun-ingurunean.

Gaur egungo segurtasun-egoera aurreko urteetako baino ziurgabeagoa da. COVID-19ren krisiak sakoneko joera globalak areagotu ditu, eta transformazio erritmoa bizkortu du.

Norgehiagoka geopolitikoaren azalerak elkarguneak ditu teknologiarekin eta ekonomiarekin, eta hortik ateratzen den mapak, arrisku konplexuagoak eta oso erlazonatuak agertzen ditu. Horrez gain, azken teknologien erabilerak eragindako mehatxuek, hala nola Adimen Artifizialak edo lurraz bestaldeko espazioan sartzeak, konplexutasuna dakarte, eta zaildu egiten dute norbanakoen eskubideak babestea erabilera maltzuraren aurrean.

Arriskuak eta mehatxuak ez dira estatikoak, dinamikoak baizik

Estrategia horretan, Segurtasun Nazionalari eragiten dioten faktoreak continuum baten elementu gisa planteatzen dira; aipatutako horiek gradazio progresiboa islatzen dute, probabilitate eta inpaktu mailaren arabera. Hala, arriskuak eta mehatxuak ez dira estatikoak, dinamikoak baizik.

Gainera, aurreko ereduekiko bi ezaugarri diferentzial dituen arrisku-mapa bat agertu da. Batetik, teknologiak mehatxu gehienetan eta estrategia hibridoen gailentasunean duen zeregin nagusia azpimarratzen da, eta, bestetik, arrisku eta mehatxu desberdinen arteko loturak nabarmentzen dira. Horrela, haien arteko erlazioak eragin bat beste baten atzean ekar dezake, pandemiak sortutako krisiarekin gertatu den bezala.

Planteamendu horrekin, garrantzitsua da gaitasunak izatea arrisku eta mehatxu ugariei erantzun ahal izateko, eta ez bakarrik prestatu, jadanik egondako krisiaren antzeko errepikapen baterako.

SEGURTASUN NAZIONALAREN ARRISKUAK ETA MEHATXUAK

- Tentsio estrategikoa eta eskualdekoa
- Terrorismoa eta erradikalizazio bortitza
- Epidemiak eta pandemiak
- Azpiegitura kritikoen aurkako mehatxuak
- Larrialdiak eta hondamendiak
- Espioitza eta esku-sartzeak kanpotik
- Desinformazioko kanpainak
- Ziberespazioaren kalteberatasuna
- Itsas espazioaren kalteberatasuna
- Kalteberatasun aeroespaziala
- Ezegonkortasun ekonomiko eta finantzarioa
- Krimen antolatua eta delinkuentzia larria
- Migrazio-fluxu irregularrak
- Kalteberatasun energetikoa
- Suntsipen handiko armak ugaltzea
- Klima-aldaketaren eta natura-ingurunearen degradazioaren ondorioak

Zirkuluaren tamainak arrisku bakoitzaren korrespondentzia-maila adierazten du eta dimentsio teknologikoarekin eta **estrategia hibridoekin** mehatxatzen du

○ Arrisku eta mehatxu interkonektatuak

○ Bektore teknologikoa nagusitzen da

○ Estrategia hibridoak

TENTSIO ESTRATEGIKOA ETA ESKUALDEKOA

Egungo segurtasun-testuinguruan, multilateralismoak atzera egin du, zenbait eragileren asertibitatea areagotu da eta Estatuaren arteko lehia estrategikoa areagotu egin da. Interes nazionalaren eta subiranotasunean bertan zuzeneko eragina duten tentsioak sortzeko arriskua mehatxu larria da Segurtasun Nazionalarentzat, eta horrek gatazka armatuaren forma har lezake.

Egoera hau larriagotu egiten da hurbileko zenbait eskualdetan dauden ahultasunak eta hutsune instituzionalek eraginda, hauen barne-gatazkek Espainiaren interesei ere eragin diezaieketelako. Ezegonkortasun-egoera horiek, garaiz jasotzen ez badira, are gehiago tenka ditzakete nazioarteko harremanak, eskualde-mailan Estatuaren arteko gatazkak izateko arriskua areagotuz.

Nazioartean gero eta tentsio handiagoa dagoen giro honetan, non eragile jakin batzuk beren asmo estrategikoak indartzeko berrarmatzen diren, Espainiak disuasio-gaitasun sinesgarri eta eraginkorra behar du, bai eta defentsa autonomorako gaitasuna ere, hainbat erasomoduren aurrean: estrategia hibridoetatik hasi eta gatazka konbentzionaleraino. Espainiak, gainera, Europar Batasunaren, NATOren, Nazio Batuen Erakundearen eta segurtasun- eta defentsa-esparru multinazionalen bazkide konprometitua eta fidagarria izaten jarraitu behar du.

Testuinguru honetan, eta gatazken izaera aldakorra dela eta, lehorreko, itsasontziko eta aireko domeinu tradizionalak osatzeko, lehiaketarako espazio berriak sortu dira, hala nola ziberespazioa eta itsasoz haraindiko espazioa. Hauek guztiek jarduteko modu berriak sartu behar dituzte, baita azken belaunaldiko teknologiak ere, aurre egiteko gaitasun eguneratua eta modernoa mantentzeko.

**Espainiak disuasio-
gaitasun sinesgarri
eta eraginkorra
eta defentsa
autonomorako
gaitasuna behar ditu**

TERRORISMOA ETA ERRADIKALIZAZIO BORTITZA

Polarizazioak eta krisi ekonomikoak muturreko bortitzen jarduera areagotzen lagundu dute.

Talde terroristek gero eta baliabide gehiago erabiltzen dituzte, eta eraso fisikoekin batera, ideologia erradikal bortitzak elikatzen dituzten propaganda-kanpainak egiten dituzte.

Mehatxu hauetan garrantzi berezia hartzen du terrorismo jihadistak, bai Europako hainbat herrialdeetan, bai Sahelen, Magreben eta Ekialde Ertainean, bertatik proiektatzen baita mehatxu terrorista Espainian. Gainera, eskualde hauetako gizabanakoak eta interes nazionalak erasotzeko arriskua dago.

Espainiaren mugen barruan, mehatxu nagusia mendebaldeko herrialdeetan jaio edo hazi diren eta, erradikalizatu ondoren, beren bizilekuan bertan erasotzen duten gizabanakoetatik dator. Era berean, garrantzitsua da espetxeetako erradikalizazio-prozesuen ondoriozko mehatxua.

Gainera, talde terroristei laguntzeko desplazatutako pertsonak gatazka-eremuetara itzultzea arrisku handia da. Horregatik, beharrezkoa da terrorismoaren aurkako gaietan eta arlo judizialean lankidetzak indartzea, ez bakarrik Europar Batasuneko estatu kideen artean, baita hirugarren herrialdeekin ere, diziplina anitzeko ikuspegiarekin.

EPIDEMIAK ETA PANDEMIAK

COVID-19ak eragindako krisiak, munduan milioika pertsona hiltzeaz gain, ondorio sozial eta ekonomiko garrantzitsuak izan ditu, eta inpaktu horrek areagotu egin ditu herrialdeen, gizarteen eta herritarren artean dauden aldeak.

Gaixotasunari aurre egiteko osasun-materialaren, botiken edo txertoen ekoizpenari eta banaketari buruz nazioarteko erakundeek erabakiak hartzeko izan dituzten zailtasunek eta tentsioek lehendik dauden tirabira geopolitikoak areagotzen eta, kasu jakin batzuetan, nazioarteko lankidetzak zailtzen lagundu dute.

Agerian geratu den funtsezko alderdi bat honako hau da: baliabide estrategiko jakin batzuen hornikuntza-kate globalen hauskortasuna eta kanpoko baliabideekiko mendekotasun-maila murriztu beharra, irisgarritasuna une oro bermatzeko.

AZPIEGITURA KRITIKOEI MEHATXUAK

Azpiegitura Kritikoek jarduera sozio-ekonomikoaren garapen normala ahalbidetzen dute, eta mehatxuen helburu dira, fisikoak zein digitalak, zerbitzuak etetea edo ukatzea ekar dezaketenak.

Operadore kritikoek eta funtsezko zerbitzuen operadoreek pixkanaka digitalizatzen eta teknologia berriak hartzen badituzte, segurtasun-arrakalak izateko arriskua areagotu daiteke, eta, horri esker, Azpiegitura Kritikoak erabiltzen dituzten sistemak kontrolatu ahal izango lirateke eta hornitzen dituzten zerbitzuen jarraitutasuna arriskuan jarri.

Kontuan hartu beharreko beste arrisku bat da erabaki estrategikorako ahalmenaren gainerako kontrola gal daitekeela, estatu-mailakoak edo estatuz kanpokoak diren eta nahitaez Segurtasun Nazionalarekin lerrokatuta ez dauden interesak dituzten eragileek egindako inbertsioen ondorioz.

LARRIALDIAK ETA HONDAMENDIAK

Pertsonen eta ondasunen segurtasunari hainbat larrialdi- eta hondamendimotek eragiten diote, arrazoi naturalek edo giza ekintza ustekabeko edo nahita eragindakoek.

Larrialdien eta hondamendien arriskua bultzatzen duten faktoreak honako hauek dira: landa-eremuetako despopulazioa eta hiri batzuetako gainpopulazioa, klima-aldaketaren ondorioek areagotutako ekosistemaren degradazioa edo meteorologia-fenomeno kaltegarri batzuen magnitudea eta maiztasuna handitzea.

Testuinguru honetan, honako hauek dira arrisku nagusiak: uholdeak, baso-suteak, lurrikarak eta itsasikarak, arrisku bolkanikoak, fenomeno meteorologiko kaltegarriak, substantzia arriskutsuak erabiltzen edo biltegitratzen diren instalazioetako edo prozesuetako istripuak, salgai arriskutsuen errepide eta trenbideko garraioa, bidaiarien garraioaren esparruko istripu katastrofikoak eta arrisku nuklear, erradiologiko eta biologikoak.

ESPIOITZA ETA ESKU-SARTZEAK KANPOTIK

Nazioarteko agertokian lehiakortasuna eta tentsioa areagotzeak, Espainiak aurrez aurre jarri behar dituen kanpoko esku-sartzeak areagotzea ekarri du. Nazioartean eragina zabaldu nahi duten herrialde batzuetako tresnarik eraginkorrenen artean, espioitza-jarduerak nabarmentzen dira.

Espainia Europar Batasuneko eta NATOk kide denez, herrialdea helburu erakargarria da. Hala ere, Inteligentzia Zerbitzu etsaien helburuak ez dira mugatzen erakundeetara eta Espainiako Gobernuaren informaziora, beste sektore batzuei ere eragiten diete, hala nola defentsa-industriari, azpiegitura kritikoei edo ikerketa zientifiko eta teknologikoari, bai eta sektore pribatuko beste esparru batzuei ere. Jarduera hauek, Segurtasun Nazionalerako kritikoak izateaz gain, lehiakortasun ekonomikoaren eta jabetza intelektualaren aurka egin dezakete, batez ere sektore estrategikoei eta zientziaren eta ikerketaren arloari dagokienez.

Era berean, azpimarratzekoak dira atzerriko eragile batzuek Espainian finkatutako nazionaletan eragiteko egindako ahaleginak, herritarren eskubide eta askatasunei eta, potentzialki, gizartearen egonkortasunari eraginez.

Beste batzuetan, atzerriko Inteligentzia Zerbitzuen jardueren helburua ez da interés espainiarrak edo aliatuak izatea; aitzitik, Espainiako lurraldea erabiltzen dute beste herrialde batzuetan egiten dituzten eragiketen oinarri gisa, eta subiranotasun nazionalaren aurka egin dezakete.

Inteligentzia jarduera klasikoak eta ziberespioitza mehatxu handia dira berez. Baina, gainera, kontuan hartu behar da Inteligentzia Zerbitzu etsaien jarduerak estrategia hibrido deiturikoen parte izan daitezkeela. Estrategia horien barruan, espioitza-

jarduerak elementu aipagarriak izan daitezke, eta Segurtasun Nazionalari eragiten dioten mehatxua indartzen dute.

DESINFORMAZIOKO KANPAINAK

Desinformazioko kanpainei argi eta garbi eragiten dute Segurtasun Nazionalari, eta beste faktore batzuetatik bereizi behar dira, hala nola informazio faltsua — *fake news* — edo informazio okerra — *misinformation* —. Izan ere, desinformazioko kanpainei ez dute nahitaez albiste faltsurik jasotzen, baizik eta manipulaturako edukiaren bidez errealitatea desitxuratu nahi dute.

Zentzu honetan, eremu kognitiboa eragina izateko beste espazio bat da, ohiko eremu fisikoekin bat egiten duena: lehorrekoa, itsasokoa eta airekoa. Desinformazio-kanpaina bati datzekion elementuak honako hauek dira: nahasmena sortzeko eta gizarte-kohesioa ahultzeko borondatea; ikus-entzule zabalei zuzendutako edukiak sortzeko eta zabaltzeko hainbat bitarteko modu koordinatuan erabiltzea; eta asmo maltzurra, prestigioa kentzeko edo erasoaren helburuan eragiteko. Horrela, desinformazioko kanpaina mehatxu larria dira hauteskunde-prozesuetarako.

Arriskutsua izan daitekeelako, aipatzekoak dira atzerriko aktoreen desinformaziorako estrategiak, estatukoak zein estatukoak ez direnak, gizarte polarizatzeko eta erakundeengan duten konfiantza txikitzeko asmoz propaganda-aparatuak garatzen dituztenak.

ZIBERESPAZIOAREN ZAURGARRITASUNA

Bi mehatxu-tipologia orokor bereizten dira ziberespazioan. Alde batetik, zibererasoak, hau da, sistemen eta elementu teknologikoen aurka egiten duten ekintza disruptiboak. Horren adibide dira, besteak beste, ransomware erasoak (datuen bahiketa) edo zerbitzuak ukatzea. Eta, bestetik, ziberespazioa erabiltzea legez kanpoko jarduerak egiteko, hala nola ziberkrimena, ziberespioitza, terrorismoaren finantzaketa edo erradikalizazioa sustatzea.

Erakusketa digital gero eta handiagoak herritarren, enpresen eta administrazioen zibererasoen eraginpean egoteko azalera handitzen du. Sare digitalak gehien

**Sarera konektatutako
aparatu
en zibererasoen aurreko
zaurgarritasuna
areagotuko da**

erabiltzen dituzten dinamiken artean, telelanaren gorakada dago. Gainera, laugarren iraultza industrialaren testuinguruan, 5G sareen hedapenak sareen kapilaritatea biderkatuko du, eta horrekin nabarmen handituko da haien erabilera, erabiltzaileek ez ezik, gauzen Internet segmentuan eta makinaz makinako komunikazioetan ere. Ondorioz, sarera konektatutako aparatuak eta ibilgailu autonomoa edo sare adimenduak

bezalako zerbitzuen zibererasoen aurrean zaurgarritasuna areagotuko da.

Era berean, gizarte birtuala deiturikoan, datua botere-eremu berri bat da, Estatuaren arteko harremanari zein sektore publiko eta pribatuaren arteko harremanari eragiten diona, konpainia teknologikoek baitute datuetarako sarbide handiena. Informazioaren segurtasunak zuzenean eragiten dio herritarrari. Datuak eta horiek igarotzen diren sareak behar bezala erabiltzea arautzea, babestea eta bermatzea funtsezko alderdia da Segurtasun Nazionalen, eta eragin zuzena du pribatutasun pertsonalean.

Adimen Artifiziala eta Big Data bezalako teknologiak gero eta gehiago daude azpian osasun-arloan, garraioetan, energian, enpresetan, finantzetan, hezkuntzan eta arlo militarrean. Datu-kopuru handiak prozesatzeko gaitasuna ezaugarri aurreratua da lortu nahi diren helburuak lortzeko. Gero eta ahalmen handiagoa du arriskuak aztertzeko eta alerta goiztiarra emateko prozesuetan eraldatzeko eta aplikatzeko. Baina teknologia horien garapenak segurtasunarekin lotutako zalantza ere sortzen ditu. Erabakiak automatikoki hartzeko algoritmoak aplikatzeak pribatutasuna eta diskriminaziorik eza babesteko esparru bat eskatzen du. Sistema autonomoak

erabiltzeak ere inplikazio etikoak ditu, giza eskubideak errespetatzen direla bermatzeko kontrol-mekanismoak eta parametroak eskatzen dituztenak.

Epe ertain-luzean, konputazio kuantikoak dakarren jauzi teknologikoak gaur egun aurreikusten zailak diren erabilerak ahalbidetuko ditu komunikazio seguruetan, zifratze eta deszifratzean eta zaintza-sistema aurreratuetan, besteak beste.

ITSAS ESPAZIOAREN ZAURGARRITASUNA

Itsas espazioa espazio komun globaletako bat da, fluxuak, informazioa, pertsonak, zerbitzuak eta ondasunak konektatzeko espazioak, eta horiek etetea edo oztopatzea eragin ekonomiko larria izan dezake.

Espainia itsas izaerako herrialdea denez, funtsezkoa da itsas eremuetako segurtasunari eustea, bai eta itsasertzean eta itsasoan kokatutako azpiegitura kritikoen funtzionamendua ziurtatzea ere, hala nola portuak eta urpeko hodiak, eta, bereziki, itsaspeko kableak, zeinetatik ia datu-trafiko guztia zirkulatzen baita. Erabilera onaren eta egoeraren mende dago, neurri handi batean, ekonomia, baliabide energetikoak eta Espainiako merkataritza gehiena itsas ibilbideetatik ibiltzen baita.

Pirateriak eta itsasoan armaz egindako lapurretak itsas trafikoko bide nagusietako nabigazio seguruaren eta bandera nazionalako arrantza-flotaren aurka egiten dute, batez ere Somaliako arroan, Adengo golkoan eta Gineako golkoan.

Gainera, itsas sektorearentzat kaltegarriak dira legez kontrako trafikoak, itsas baliabideen legez kanpoko ustiapena eta urpeko arkeologia-ondarearen aurkako ekintzak.

ZAURGARRITASUN AEROESPAZIALA

Aeronautikaren sektoreak garrantzi estrategiko handia du. Aireontziei, aireportuei edo lehorreko instalazioei eragiten dien edozein disrupziok, bereziki eraso terrorista batek, eragin ekonomiko handia izango luke.

Herrialdeen eta kontinenteen arteko aire-konexio handia da, halaber, nazioartean gaixotasun infekziosoak azkar hedatzearen arrazoietakoa bat.

Joera kezkagarrietako bat tripulaziorik gabeko aire-ibilgailuen legez kanpoko erabilera ugaritzea da, aireportu edo azpiegitura kritikoen erabilera geldiaraz baitezakete, eta, gainera, arma potentzialak baitira sabotajeetarako edo ekintza terroristetarako.

Itsasoz haraindiko espazioa da konfrontazio geopolitikoko azken muga. Espazio komun global hori merkataritza-ustiapen intentsiboko domeinu bihurtu da, satellite eta jaurtitzaile komertzialen konstelazioak ugaritzearekin batera. Hala ere, zenbait operadore, Europar Batasunean kokatuta ez daudenak, merkatuen halako nagusitasun-posizio bat lortzeko bidean daude, espaziorako sarbidea (jaurtiketak) nahiz espazio-zerbitzu jakin batzuk arriskuan jar ditzakeena. Ilde horretan, satelliteen konstelazio berriek jasanezin

egin dezakete Espainiako lankidetzak publiko-pribatuaren eredua gobernu-komunikazioetan eta Lurraren behaketan.

Gainera, lege-araudirik ez dagoenez, errazagoa da jarduera irregularra egitea itsasoz haraindiko eremuan, eta zaildu egiten da aktibo estrategikoak babestea, hala nola satellite bidezko komunikazioak, posizionamendu- eta denbora-sistemak edo lurreko behaketa-sateliteak. Bestalde, espazio-sistemen segurtasunean eragin handia izango du zabor espazialen gehikuntzak eta espazio-trafiko globala kudeatzeko sistemaren gabeziak.

**Itsasoz
haraindiko espazioa
konfrontazio
geopolitikoko
azken mugatzat
hartzen da.**

EZEGONKORTASUN EKONOMIKO ETA FINANTZARIOA

COVID-19aren pandemiak Barne Produktu Gordinaren amiltze handiena eragin du Bigarren Mundu Gerraz geroztik, eta horrek krisi ekonomiko berri bat eragin du, oraindik zalantzazkoak ez diren ondorioekin gizartean. Eragin ekonomikoa funtsean iragankorra izan arren eta hazkunde-tasa handi samarrak izan arren, ezegonkortasun-egoera eta desberdintasun ekonomikoa areagotu egin dira.

Ekonomia- eta finantza-ezegonkortasuna eragin dezaketen faktoreen artean, honako hauek daude: desorekak Ogasun Publikoa finantzatzeko bideetan; nazioarteko finantza-ezegonkortasuna; iruzurra, saihestea eta zerga-plangintza; ustelkeria; kapitalen zuriketa eta diru-laguntza eta kontratu publikoetatik datozen funtsen erabilera desegokia. Faktore horiek segurtasun ekonomikoa ahultzen dute eta gobernu-erakundeen desafekzio soziala eragiten dute.

KRIMEN ANTOLATUA ETA DELINKUENTZIA LARRIA

Krimen antolatua segurtasunaren aurkako mehatxua da, eta honako ezaugarri hauek ditu: funtsean helburu ekonomikoa, erakunde politiko eta sozialen gainean duen eragin ebakitzalea, izaera transnazionala eta opakutasuna.

Delitu-taldeek eta erakunde kriminalek legez kanpoko eragiketak negozio zilegiekin kamuflatzen dituzte, eta gero eta gehiago oinarritzen dira teknologia digitaletan, hala nola kriptotxanponetan eta Internet ilunean.

Bere dimentsio ekonomikoz gain, krimen antolatuak ezegonkortzeko potentzial handia du. Bere egiturak ingurune geostrategikora egokitzen dira eta gobernantzan, bake sozialean eta erakundeen funtzionamendu normalean eragiten dute.

Delitu larrien dagokionez, adingabeen esplotazioa edo sexu-esplotaziorako pertsonen salerosketa bezalako jarduerak kolektibo ahulei zuzenduta daude eta giza eskubideak larriki urratzen dituzte. Kontrabandoa, ziberkrimena, droga, arma eta fauna trafikoa eta ustelkeria mehatxu larriak dira segurtasun nazionalarentzat.

Talde terroristen eta krimen antolatuko sareen arteko konbergentzia areagotuz doa. Delitu-eragile horien antolaketa-eredu gero eta deszentralizatuagoek haien arteko lankidetzak bultzatzen dute eta finantzaketa terrorista errazten dute.

MIGRAZIO-FLUXU IRREGULARRAK

Migrazio garaikidearen fenomenoak – Globala, konplexua eta dimentsio anitzekoa – jatorrizko, helmugako eta iragaitzazko herrialdeen arteko bereizketa tradizionalak lausotzeko joera du. Ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-faktoreek eta ezegonkortasun politikoak, pobreziak eta gatazkek eragina izaten jarraituko dute munduko migrazio-joeretan. Era berean, komunikatzeko eta lekualdatzeko aukerak biderkatzeak giza mugikortasunaren aro berri bat errazten du. Aukerekin batera, migrazio-mugimenduek kudeatu beharreko erronkak sortzen jarraituko dute – sekuritarioak barne, zentzu zabalean –.

Migratzaileak hartzen dituzten herrialdeetako nahiz jatorrizko herrialdeetako garapena hautsi egiten dute trafikoan eta pertsonen salerosketan diharduten erakunde kriminalen legez kanpoko jarduerak; izan ere, erakunde horiek migrazio-mugimenduen inguruan ugaritzen dira, eta horien jarduerak giza eskubideen urraketa larriak eragiten dituzte.

Espainia, bere kokapen geoestrategikoagatik, datozen urteetan Europarako migrazio-fluxuak handitzea espero den erronkaren eraginpean dago bereziki. Europar Batasunaren kanpo-muga den heinean, Espainiak erronka garrantzitsu gisa hartzen du migrazio-fluxu irregularren kudeaketa, eta migrazio-politika erkidea eskatzen du, elkartasunaren eta estatuen artean partekatutako erantzukizunaren arteko oreka justuan oinarrituta. Immigrazio irregularren ondoriozko arriskuek zuzenean eragiten diote Schengen eremuaren jarraitutasunari.

ZAURGARRITASUN ENERGETIKOA

Sektore energetikoa eraldatzeko prozesuak berekin dakar sorkuntza berdearen ereduari lotutako arrisku berriak. Lehengai berrien eskuragarritasuna, biltegitratzeko teknologia berriak edo energia berriztagarrietan oinarritutako sorkuntza banatua, autokontsumoa eta eraginkortasuna kontuan hartu beharreko elementuak dira egungo ekuazio energetikoan.

Lehen mailako energia-iturrietan izandako aldaketek, hala nola trantsizio justuak, eragin sozioekonomikoak arintzeko ekonomia- eta lurralde-kohesioa bermatzera bideratutako neurriak sartzea da estrategia horren energia-segurtasunaren ikuspegi berriaren zati bat.

Nahiz eta kanpoko hidrokarburoekiko mendekotasunak kalteberatasun-faktore izaten jarraituko duen datozen urteetan, ekonomiarako eta segurtasunerako funtsezkoa den sektore baten erronka nagusia da ekonomikoki jasangarria eta ingurumena errespetatzen duen energia-eredu berri baterako trantsizioa, non klima-aldaketa arrisku sistemikotzat hartzen den maila globalean.

SUNTSIPEN HANDIKO ARMEN UGARITZEA

Txina, India eta Pakistango armategi nuklearraren modernizazioak eta handitzeak, Koreako Herri Errepublikako programa nuklearraren aurrerapenekin eta Iranen uranioa aberasteko programarekin batera, gero eta multipolarragoa den ordena nuklearra diseinatzen laguntzen dute. Egoera honek beste karrera armamentistiko bat eragin lezake, proba nuklearrak berriro martxan jartzeak eta arma berriak garatzeak zehaztutakoa. Horrez gain, suntsipen handiko armen ugaritzea eta jaurtitzeko bektoreak kontrolatzeko indarrean dauden itunen prekarietatea ere kontuan hartu behar da.

Mehatxu biologikoa, estatuek, gizabanakoek, sare kriminalek edo erakunde terroristek nahita agente patogenoak, toxinak edo elementu genetikoak edo genetikoki eraldatutako organismo kaltegarriak erabiltzea, benetako mehatxua da, eta ondorio katastrofikoak izan ditzake.

Arma kimikoak debekatzeko erregimenak ere erronka handiak ditu, Sirian azken urteotan izandako erasoak kasu.

Era berean, erabilera bikoitzeko materialak desbideratzearen eta kontrabandoaren ondoriozko arriskuak nabarmen handitzen dira ezagutza teknologikoaren transferentziaren eta salgaien mugimendu globalaren ondorioz.

KLIMA-ALDAKETAREN ETA NATURA-INGURUNEAREN DEGRADAZIOAREN ONDORIOAK

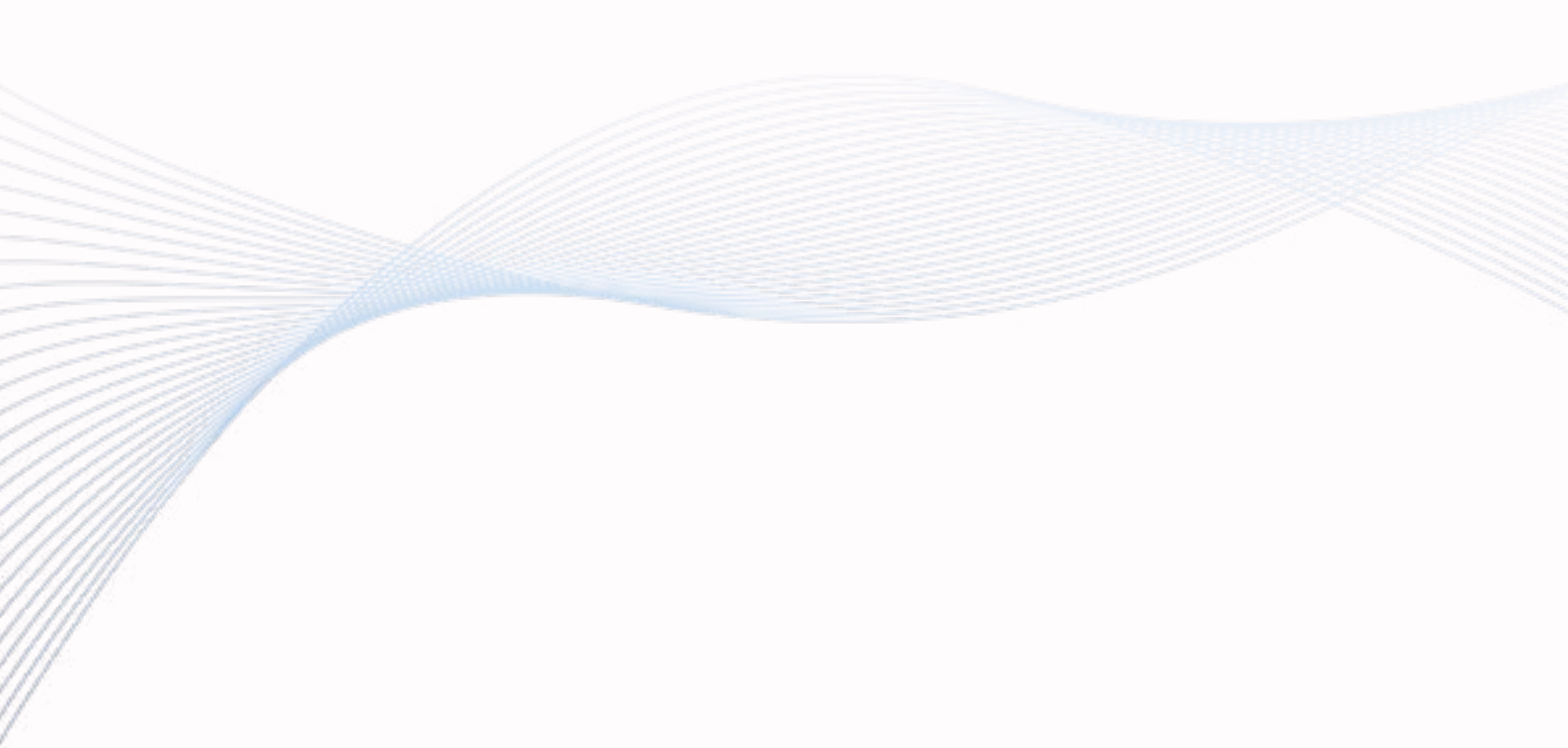
Klima-aldaketa mehatxu bat da segurtasun globalerako eta, Europan, batez ere eremu mediterraneorako. Horregatik, klima-aldaketa arintzea eta horretara egokitzea gero eta premiazkoagoa da.

Klima-aldaketak bero-boladak, ur-baliabideen murrizketa, desertifikazioa eta fenomeno meteorologiko kaltegarriak indartzen ditu. Klima-aldaketaren ondorioek eragina dute energia-segurtasunean eta ingurumen-segurtasunean, bereziki, uraren kudeaketan, biodibertsitatean, airearen kalitatean eta nekazaritza- edo baso-eremuen despulazioan. Klimarekin lotutako jatorri

naturaleko arriskuek, hala nola uholdeek eta baso-suteek, gero eta eragin handiagoa dute segurtasunean, gero eta larriagoak eta ohikoagoak baitira.

Ingurumenaren, biodibertsitatearen eta bertako zerbitzu ekosistemikoen narriadurak zaildu egiten du edateko ura bezalako oinarritzko baliabideak eskuratzea, dauden gatazkak areagotzen dituzte eta pertsonen nahitaezko joan-etorriak eragiten dituzte, elikadura-segurtasunik eza eragiteaz gain.

ESN 2021

A decorative blue wavy line that starts from the top left, curves down and to the right, and then curves back up and to the right, ending near the bottom right. It has a gradient from light blue to a slightly darker blue.

4

Plangintza Estrategiko Integratua

4 Kapitulua

PLANGINTZA ESTRATEGIKO INTEGRATUA

Kapitulu honek Estrategiaren helburuak ezartzen ditu eta Segurtasun Nazionaleko Politikarako plangintza integratu bat garatzen du, hiru ardatz estrategikorekin diseinatutako egitura batekin: BABESTEA, SUSTATZEA ETA PARTE HARTZEA.

Segurtasun Nazionaleko Estrategiak hiru helburu ezartzen ditu:

Lehenengo helburua krisia kudeatzeko ereduan aurrera egitea da. Horrek esan nahi du ikuspegi aurreratzailea hartu behar dela eta erabakiak hartzerakoan egitateak eta datu objektiboak aztertu behar direla. Segurtasun Nazionaleko Sistemak alerta goiztiarrean, prebentzio-neurrien formulazioan eta erakunde publiko guztien arteko koordinazio indartuan oinarrituko ditu bere ahaleginak. Honen barruan sartzen da autonomia-erkidegoekin batera gobernatzeko esparrua, eskumenak autonomikoak edo partekatuak diren gaitetan.

Nazioz gaindiko krisiak kudeatzeko, beharrezkoa izango da Europar Batasunaren jarduketara koordinatuko prozedurak indartzea, arriskuak monitorizatzeko mekanismoen eta datu-base bateratuen bidez, arrisku eta mehatxu potentzialak identifikatu eta baloratzeko.

Bigarren helburua gaitasun teknologikoen eta sektore estrategikoen segurtasun-dimentsioa erraztea da. Horretarako, segurtasun-alderdiak txertatu behar dira garapen teknologikoan, sortu zenetik. Era berean, etengabeko egokitzapenak eta eguneratzeak eskatzen ditu, erregulazio-eremuari, kalitate-kontrolei eta prestakuntzari eragiten dietenak.

I+G+Bko ekimenak eta proiektuak sustatzea funtsezkoa da erakunde publikoek zein enpresa-sektoreak garapen teknologikoa susta dezaten, sektore estrategikoetan arriskuak eta mehatxuak prebenitzeko eta horiei aurre egiteko, hala nola elikagaien segurtasunean, osasunean edo zibersegurtasunean. Bereziki, beharrezkoa da Adimen Artifizialaren potentzial estrategikoaz eta teknologia horrek Segurtasun Nazionalaren oinarri gisa duen garrantziaz jabetzea.

Hirugarren helburua Espainiak estrategia hibridoan aurrean duen prebentzio-, disuasio-, detekzio- eta erantzun-gaitasuna garatzea da, ohiko mehatxuak sektore ekonomiko, teknologiko, diplomatiko eta informazioko konbinazioarekin tartekatzen diren segurtasun-testuinguru batean, besteak beste, presio- eta desegonkortze-elementu gisa.

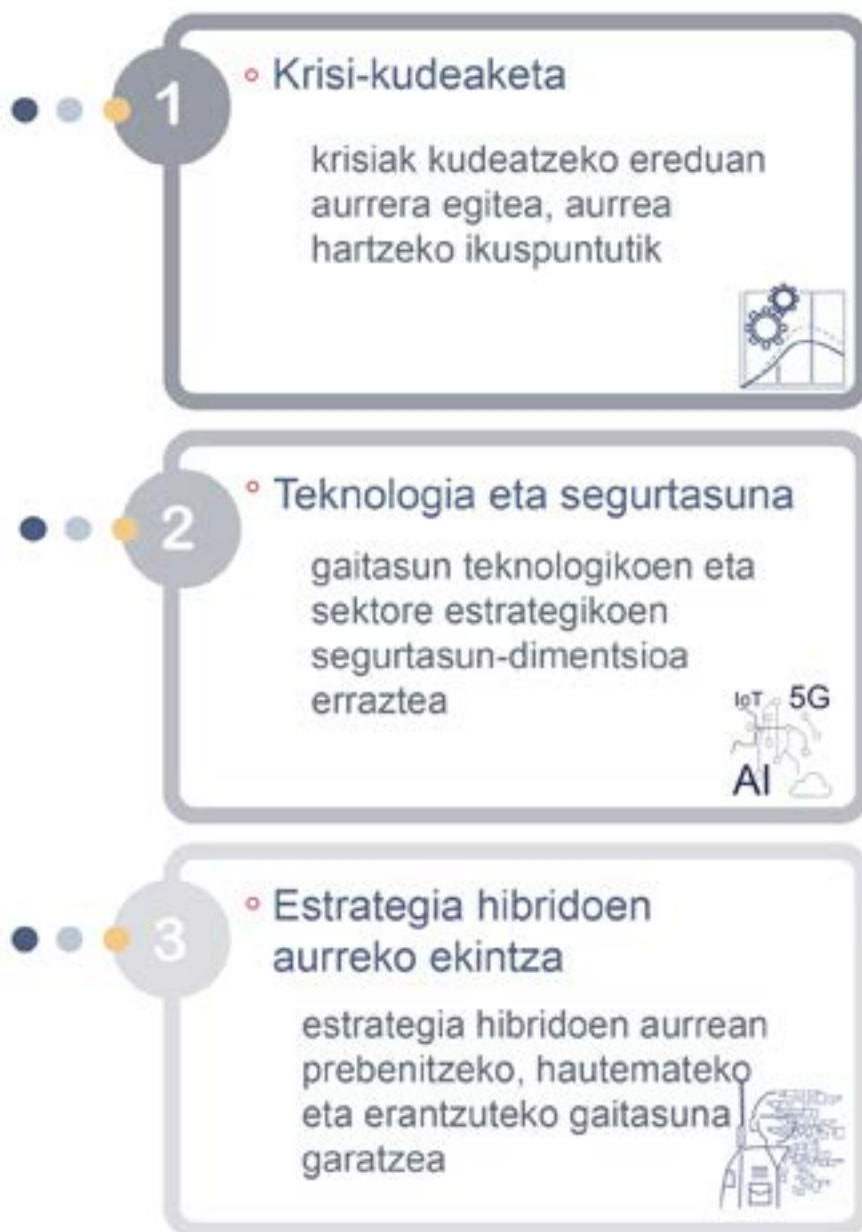
Estrategiak hiru ardatz estrategiko ezartzen ditu, eta horien gainean egituratzen dira Segurtasun Nazionalako politikaren ekintza-ildoak (E.I):

- Pertsonen bizitza eta haien eskubide eta askatasunak BABESTEN dituen Espainia, bai eta konstituzio-ordena ere.
- Herritarren oparotasuna eta ongizatea SUSTATZEN duen Espainia.
- Nazioarteko bakea eta segurtasuna zaintzen PARTE HARTZEN duen eta bere interes estrategikoak defendatzen dituen Espainia.

Ekintza-ildo gehienek bat egiten dute Europako eta nazioarteko neurriekin, Segurtasun Nazionalaren aurkako mehatxu gehienek izaera globalaren isla baitira.

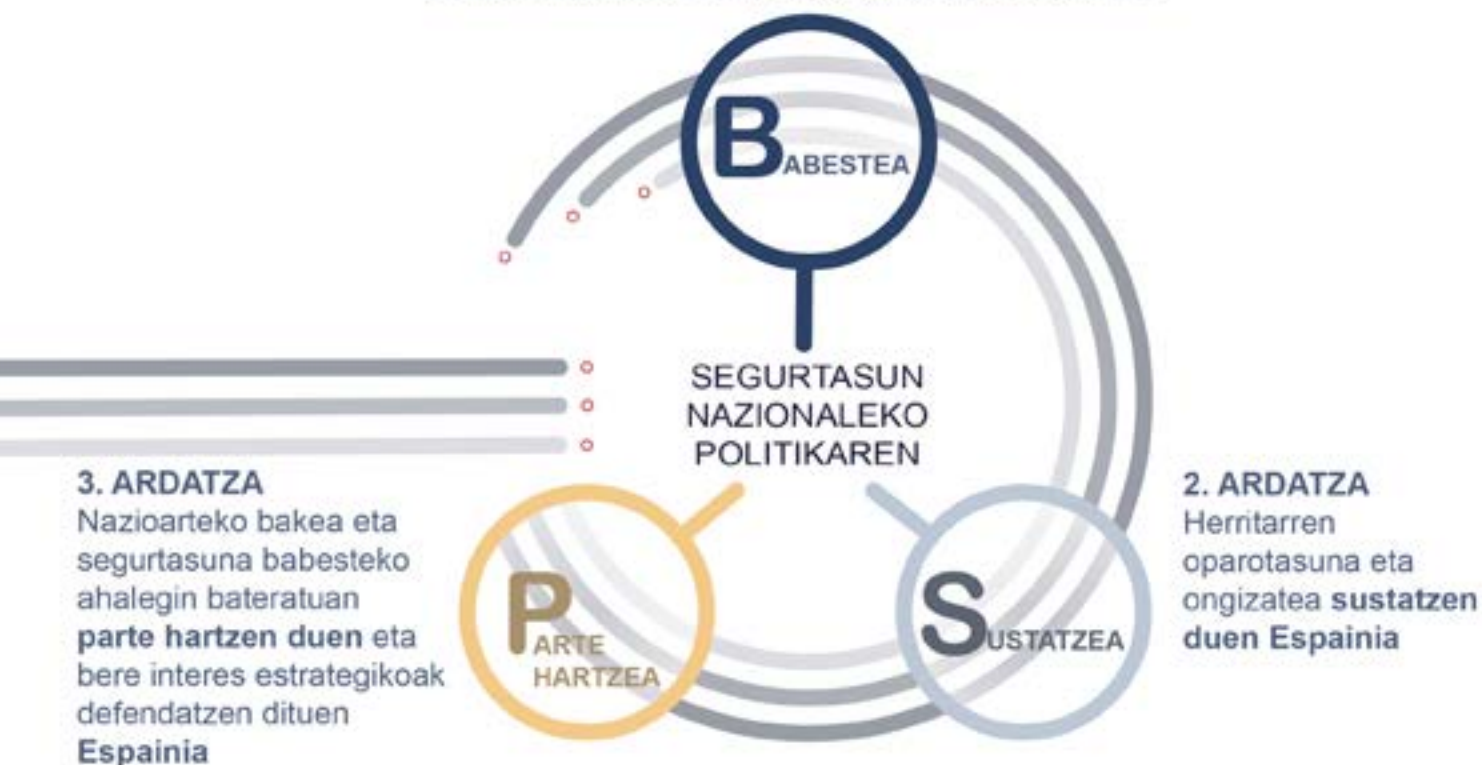
Segurtasun Nazionalaren kultura osagarri garrantzitsua da Segurtasun Nazionalaren Politikagaratzeko eta sendotzeko, gizarte-kontzientziazioak gizararen eta Estatuaren erresilientzia indartzen laguntzen baitu. Horretarako, Segurtasun Nazionalako Kulturaren Plan Integralean jasotako ekintzak inplementatu behar dira, administrazio publikoen, sektore pribatuaren eta gizarte zibilaren lankidetzaren bidez, lau jardun-eremutan: prestakuntza; komunikazio publikoa eta dibulgazioa; kanpo-garrantzia; eta herritarren eta gizarte zibileko erakundeen parte-hartze aktiboa.

SEGURTASUN NAZIONALEKO ESTRATEGIAREN HELBURUAK ETA ARDATZ

1. ARDATZA

Pertsonen bizitza eta haien eskubide eta askatasunak **babesten** dituen **Espainia**, bai eta ordena konstituzionala ere

1. ARDATZA

- Disuasioa eta defentsa
- Terrorismoaren eta erradikalizazio bortitzaren aurkako borroka
- Krisi-egoerei aurre egitea
- Kontrainteligentzia, desinformazioko kanpainen aurkako borroka eta kanpoko esku-sartzeen aurkako ekintza

2. ARDATZA

- Espazio komun globalen segurtasuna: zibersegurtasuna, itsas segurtasuna eta segurtasun aeroespaziala
- Egonkortasun ekonomikoa eta finantzarioa
- Antolatutako krimenaren eta delinkuentzia larriaren aurkako borroka
- Migrazio-fluxuen antolamendua
- Segurtasun energetikoa eta trantsizio ekologikoa

3. ARDATZA

- Multilateralismo indartua
- Europako autonomia estrategikoa
- NATOren protagonismo handiagoa
- Ingurumena zaintzea, garapen iraunkorra eta klima-alaketaren aurkako borroka

LEHENENGO ARDATZA: pertsonen bizitza eta haien eskubide eta askatasunak babesten dituen Espainia, bai eta ordena konstituzionala ere

Segurtasun Nazionalaren funtsezko osagaien gaitasunak indartzea — Defentsa Nazionala, Kanpo Ekintza eta Segurtasun Publikoa, Estatuko Inteligentzia eta Informazio Zerbitzuen laguntzarekin —, Osasun Publikoa indartzea, Babes Zibila eta Azpiegitura Kritikoen babesa funtsezkoak dira Espainiaren balioei eta interesei eragiten dieten mehatxuei aurre egiteko, eta haien lurralde-kohesioari laguntzen diote.

Disuasioa eta defentsa

Subiranotasun nazionala, biztanleria eta haren askatasuna babesteko, gaitasun militar egokiak eduki behar dira, teknologikoki aurreratuak, disuasio sinesgarria bermatzen laguntzeko, kontuan hartuta diplomazia eta Nazioarteko Zuzenbidea direla interes nazionalak babesteko tresna nagusiak.

Disuasioarekin eta defentsarekin lotutako gaitasun militarren hobekuntza honek iraunkorra izan behar du epe luzean zeinak aurrekontu-esparru egonkorra izatea eskatzen duen. Era berean, lankidetzaren publiko-pribatuko politika aktiboa eskatzen du, Espainiako segurtasunaren eta defentsaren sektore industrial eta teknologikoari sendo laguntzeko.

Egoera estrategiko berrira egokitzeko, krisiaren edo gatazkaren espektro osoa estaltzen duten gaitasunak bermatu behar dira, borroka-operazioetatik hasi eta agintari zibilei krisi-kudeaketan laguntzeraino.

Espainiak NATOk defentsa kolektiboko, krisi-kudeaketako eta hondamendi eta katastrofeei erantzuteko zereginak garatzeko duen gaitasunari lagunduko dio, gatazkaren eta eragiketaren alderdi guztiak barne hartzen dituen ikuspegi global baten barruan. Gainera, aginte eta kontrol sistema nazionalak nazioarteko sistemekin, aliatuekin, integratzeko lan egingo du.

DISUASIORAKO ETA DEFENTSARAKO

- L.A. 1. Krisiaren edo gatazkaren espektro osoan disuasio sinesgarria eta erantzun eraginkorra emateko beharrezkoak diren gaitasun militarrek ziurtatzea, haren iraunkortasuna denboran zehar bermatuz, aurrekontu-esparru nahikoa eta egonkor baten pean.
- L.A. 2. Defentsa-gaitasunak indartzea, ikerketa, garapen eta berrikuntza teknologikoaren bidez, abantaila estrategikoko bektore gisa.
- L.A. 3. Defentsaren, segurtasunaren eta espazioaren industria-sektorea garatzea, bai eta teknologia dualak ere, lankidetzak publiko-pribatuaren bidez eta esparru nazionalen eta Espainia kide den Segurtasunerako eta Defentsarako Nazioarteko Erakundeetan dauden tresnekiko sinergiak aprobetxatuz, bereziki Europako Defentsa Funtsak eta Europar Batasuneko Lankidetzak Egitura Iraunkorra.

Terrorismoaren eta erradikalizazio bortitzaren aurkako borroka

Gizartearen kalteberatasuna murrizteko, beharrezkoa da neutralizatzea Espainiaren mugen barruan eta mugetatik kanpo herritarren eta interesen aurka zuzentzen diren ekintza terroristek dakarten mehatxua, eta aurre egitea muturreko indarkeria eragiten duten erradikalizazio-prozesuei.

Segurtasun Indar eta Kidegoen eta Inteligentzia Zerbitzuen zereginaz gain, Indar Armatuak terrorismoaren aurkako nazioarteko misioetan parte hartzea funtsezkoa da mehatxu horri aurre egiteko, bai eta eragile horien guztien jarduera koordinatua ere.

Mehatxuaren sektore nagusiak aktore bakartiak, atzerriko borrokalari terroristak, propaganda jihadistak eta estremistak eta espetxeetako erradikalizazioa dira. Era berean, beharrezkoa da nazioarteko ekimenetan parte hartzea, eremu jakin batzuk terroristentzako babesleku bihurtu ez daitezen, lurralde horietako gobernuen ahultasunagatik edo horiek talde jihadistekin duten kidesun ideologikoagatik.

Terrorismoaren aurkako borrokaren arloko jardura lau zutabetan egituratzen da: erantzuna prebenitzea, babestea, jazartzea eta prestatzea, mehatxu horren aurkako neurri nagusiak garatzeko oinarri gisa balio dutenak. Hala ezartzen du Terrorismoaren aurkako 2019ko Estrategia Nazionalak, zeina erreferentzia nazional nagusia baita arlo horretan, eta funtsezko bi garapen ditu: erradikalizazio Biolentoaren aurkako Prebentzio eta Borrokarako Plan Estrategiko Nazionala 2020 eta Terrorismoaren Finantzaketaren aurkako Borrokarako Plan Estrategiko Nazionala 2020.

Erradikalizazioari dagokionez, funtsezkoa da herritarren lankidetzaren indartzea, eta lehentasunezkoa da prebentzio-bulegoak eratzea gobernu-ordezkaritzetan eta prebentzioko lurralde-taldeak Segurtasuneko Tokiko Batzordeetan. Programa espezifikoak dituzten autonomia-erkidegoen kasuan, koordinazioa haien egituraren eta diseinuaren arabera egingo da.

Bestalde, erradikalizazio-prozesuen prebentziorako, detekziorako eta jarraipenerako tresnak sustatu eta eguneratu behar dira, oro har, herritarren laguntzarekin eta espetxeetan, bereziki erradikalizazio-arriskua tratatzeko eta ebaluatzeko programekin.

Terrorismoaren finantzaketari dagokionez, erakundeetan dauden sistemen arteko elkarreragingarritasuna garatzeak aukera emango du inplikaturako eragileak

identifikatzeko eta helburu terroristekin erabil daitezkeen funtsen trazabilitate osoa ahalbidetzeko.

Sareko jarduera terroristak edo erradikalizaziokoak eteteko eta Europako araudia betetzeko, Interneteko edukiak jakinarazteko Unitate Nazionalea sortuko da, Interneteko eduki ez-zilegiak monitorizatu eta kentzeko.

Horrez gain, eguneratu egin behar da kanpoko terrorismoaren aurkako babes eta prebentzio-plana, Espainiatik kanpo eraso terroristak jasan dituzten espainiar herritarrei edo aktiboei laguntzean zentratua.

TERRORISMOAREN ETA ERRADIKALIZAZIOAREN AURKA BORROKATZEKO BORTITZA

- L.A. 4. Inplikaturako erakundeek terrorismoaren aurkako borrokaren arloan ikerketak egitea indartuko duten tresnak eta gaitasunak garatzea, bai eta erakunde horien koordinazioa indartzea ere.
- L.A. 5. Erradikalizazio Biolentoaren Prebentzio eta Borrokarako Plan Estrategiko Nazionalaren (EBPBPEN) eta Terrorismoaren Finantzaketaren aurkako Borrokarako Plan Estrategiko Nazionalaren (TFBPEN) garapena eta ezarpena sustatzea.
- L.A. 6. Espainiak kontraterrorismoari buruzko nazioarteko ekimenetan egiten duen ekarpena handitzea, eta bereziki ukitutako herrialdeetan kontraterrorismoan eskumenak dituzten erakunde eta instituzioen gaikuntza eta indartzea sustatzea.
- L.A. 7. Prebentzioko gaitasunak indartzea terrorismoarekin eta estremismo bortitzekin lotutako jardueren borroka kontraterroristan, batez ere Interneten eta sare sozialetan.
- L.A. 8. Terrorismoaren aurkako babes eta prebentzio-plana eguneratzea, barne eta kanpo-dimentsioetan.

Krisi-egoeren aurrean jokaera

Erantzun-esparru arruntak gainditzten dituzten mehatxuen aurrean, Segurtasun Nazionalaren Sistemaren krisi-kudeaketak, lehenik eta behin, informazio-sistema bat izan behar du, adierazleen azterketan oinarritutako erabakiari laguntzeko, segurtasun nazionalari arriskuei eta mehatxuei buruzko alerta goiztiarra emateko. Bigarrenik, komunikazio-sare segurua behar du, informazioa integratu eta erantzun bat eskaini ahal izateko aginte eta kontrol-egitura nazional batetik. Hirugarrenik, beharrezkoa da giza baliabideen eta baliabide materialen katalogo eguneratua izatea, bai eta krisi-egoerei aurre egiteko horiek prestatzeko eta antolatzeko planak ere. Hori guztia, Segurtasun Nazionalaren arau-esparru eguneratuan.

Bestalde, baliabide estrategikoen hornikuntzan kanpoarekiko mendekotasunak ahulezia dakar, eta hori leundu egin behar da industria-politika egokiarekin, bai nazio mailan, bai Europa mailan, baliabide nazionalak ekoizteko gaitasuna babesteko.

Izaera sektorialeko neurrien artean, epidemien eta pandemien aurkako borrorak zaintza epidemiologiko nazionalako sistema modernizatzea eskatzen du, COVID-19aren pandemiaren kudeaketan ikasitako lezioetatik abiatuta. Osasun Publikoaren zaintza nazionalako sistema eguneratzea beharrezkoa da erantzun arin eta egoki bat ahalbidetzeko.

Beharrezkoa da alerta goiztiarreko sistema moldakor eta digitalizatu bat izatea, erantzun arina eman ahal izateko

Babes Zibileko Sistema Nazionalan, egitura funtzionalak eta koordinazio-sareak sendotzeak eta beharrezkoak diren baliabideak esleitzeak

larrialdien eta hondamendien kudeaketa indartzen lagunduko dute, Babes Zibileko Larrialdiei buruzko Estatuko Plan Orokorrean ezarritakoaren arabera. Era berean, garrantzitsua da Babes Zibileko Sistema Nazionalaren eta Segurtasun Nazionalako Sistemaren artean informazioa etengabe eta denbora errealean trukatu dela ziurtatzea, hondamendirik gertatuz gero.

Azpiegitura Kritikoak dira herrialde baten erresilientzia fisikoaren ardatza. Osasunaren, energiaren, elikaduraren, garraioen eta ur-horniduraren sektoreak sartzen dira, besteak beste. Funtzionamendua ezinbestekoa da eta ez du ordezeko konponbiderik ematen, eta, beraz, horiek aztoratzeak edo suntsitzeak funtsezko zerbitzuetan eragin larria izango luke.

Azpiegitura Kritikoak Babesteko Sistema Nazionalaren prebentzio-dimentsioa bultzatu behar da, arreta berezia jarritz azpiegitura kritikoen sistema informatikoak eta funtsezko zerbitzuen operadoreak zibermehatxuen aurka babesteko. Ildo horretan, zibererasoen aurrean erresilientzia sendotzeko lankidetza publiko-pribatua eta I+D+i funtsezkoa da.

Ceuta eta Melilla hiri autonomoek, Afrikako kontinentean duten kokapen geografikoagatik eta Espainiako eta Europako mugaren berezitasunagatik, arreta berezia behar dute Estatuko Administrazio Orokorraren aldetik, herritarren segurtasuna eta ongizatea bermatzeko.

KRISI-EGOEREI AURRE EGITEKO

- L.A. 9. Segurtasun Nazionaleko Sistemak krisi-kudeaketa integralaren eredia garatzea, krisiak kudeatzeko erregelamendu bat eginez; adierazleetan oinarritutako alerta goiztiarreko sistema ezartzea; baliabideak prestatu eta erabiltzeko baliabideen eta planen katalogo bat sortzea; eta Segurtasun Nazionalaren esparruan prestatzeko ariketen plan bat diseinatzea.
- L.A. 10. Gaitasunetan oinarritutako Erreserba Estrategikoa sortzea. Orientazio hirukoitza duten ekoizpen industrialeko nazionalak:
- a) Administrazio publikoen eta sektore pribatuaren funtsezko industria-baliabideak identifikatzea, bakoitzaren eskumen-eremuari dagozkionak.
 - b) Oinarritzko premiatzat eta izaera estrategikotzat jotzen diren ondasun eta zerbitzuen hornidura bermatzea.
 - c) Behar eta izaera estrategikoko baliabideak hornitzen dituen industria-oinarria babestea, hala nola osagai elektronikoak, material estrategikoak, goi-mailako teknologiako makinak, aeronautika, erdieroaleak, funtsezko kimika, nekazaritza-ekipo aurreratuak, komunikazio-teknologia edo osasun-ekipoak, besteak beste.
- L.A. 11. Osasun Publikoaren zaintza-sistema nazionala modernizatzea, osasun-teknologiak eta informazio-sistemak berrituz. Osasun Zerbitzu Nazionalaren Estrategia Digitalak osasunaren prebentzioa, diagnostikoa, zaintza eta kudeaketa hobetzeko neurriak hartuko ditu barne, autonomia-erkidegoekin batera gobernatzeko esparru batean.
- L.A. 12. Ceuta eta Melillarako Segurtasun Plan Integrala egitea.

Kontrainteligentzia, desinformazio kanpainen aurkako borroka eta kanpoko esku-sartzeen aurkako ekintza

Espainiaren interesak babesteko, kanpotik datozen ezkutuko erasoak prebenitu, detektatu eta neutralizatu behar dira. Eraso horien helburua da informazio sentikorra legez kanpo lortzea, Espainiaren nazioarteko irudiari eraso egiteko edo esku-sartze ekintzak egiteko.

Horren barruan sartzen da Inteligentzia Zerbitzuek ziberespazioko operazioei eta espioitzari aurre egiteko dituzten gaitasunak indartzea eta integratzea. Mehatxu horiek gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dira, Estatuko erakundeak ezegonkortzeko duten gaitasunagatik eta herritarren bizitzan eta askatasunean duten eraginagatik. Horretarako, Espainiako Inteligentzia Zerbitzuak Europar Batasuneko garrantzitsuenen mailan mantendu behar dira. Ildo horretan, haien giza gaitasunak eta gaitasun teknologikoak indartuko dira, datuaren kudeaketa eta tratamendu egokiari lotutako abantailak aprobetxatuz, hala nola Adimen Artifiziala, konputazio kuantikoa edo hodeia. Gainera, legeak behar bezala eguneratzen direla zainduko da, Espainiako herritarren eskubideak eta zerbitzuek eskubide horiek defendatzeko duten gaitasuna bermatzeko.

Zientzia eta teknologia-ondarea babesteko, Inteligentzia Zentro Nazionalak (IZN), Kriptologia Zentro Nazionalak (KZN) eta Segurtasun Bulego Nazionalak (SBN) ahalegin gehigarria egin beharko dute. Ildo horretan, funtsezkoa izango da sentsibilizazio-jardueretan gero eta ahalegin handiagoa egitea, inteligentzia-zerbitzuek industria nazionallean eta sektore estrategikoetan egiten dituzten jarduera etsaituen aurrean. Era berean, SBN indartzea funtsezkoa izango da, Segurtasun Nazionalerako funtsezko baliabide gisa sailkatutako informazioa babesteak gero eta garrantzi handiagoa baitu. Neurri horrek, era berean, Espainiako industriak kanpoan sailkatutako programetan parte hartzea erraztuko du.

Bestalde, herritarrek erakunde demokratikoetan duten konfiantza ahultzen duten eta gizarte-polarizazioa eragiten duten desinformazioko kanpainei aurre egiteko, detekzioaren, alerta goiztiarraren eta jakinarazpenaren erabilera sistematikoa egin behar da, bai eta erantzunaren koordinazioa ere, betiere Europar Batasunean garatutako jarraibideen eta lanaren ildotik. Lankidetzak publiko-pribatua, batez ere komunikabideekin eta sare sozialen hornitzaileak eta herritarren sentsibilizazioa funtsezkoak dira desinformazio-kanpainak detektatzeko eta horiei aurre egiteko.

Ekimen nazionalak Europan dauden planekin koordinatuta egongo dira, hala nola Desinformazioaren aurkako Ekintza Planarekin eta Europako Demokraziarako Ekintza Planarekin.

KONTRAINTELIGENTZIARAKO, DESINFORMAZIO-KANPAINEN AURKAKO BORROKA ETA KANPOKO ESKU-SARTZEEN AURKAKO EKINTZA

- L.A. 13. Desinformazio-kanpainen aurkako Borrokarako Estrategia Nazionala lantzea.
- L.A. 14. Espainiako Inteligentzia Zerbitzuen gaitasunak areagotzea, Inteligentzia Zerbitzuen erasoen aurrean, bereziki ziberespazioan.
- L.A. 15. Segurtasuneko Bulego Nazionalaren gaitasunak indartzea eta informazio sailkatua babesteko lege-esparru egokia bermatzea.
- L.A. 16. Nazioarteko lankidetza indartzea kontrainteligenziaren arloan.

BIGARREN ARDATZA: herritarren oparotasuna eta ongizatea sustatzen duen Espainia

Susperraldi ekonomikoaren beharrak markatutako testuinguru batean, hazkunde inklusiboak eta enpleguaren sorrerak etorkizuneko ikuspegia duten berrikuntzako eta lehiakortasuneko inbertsio-politikak eskatzen dituzte, epe luzera gizartearen erresilientzia indartzen laguntzeko.

Espazio komun globalen segurtasuna

Jarduera sozial eta ekonomikoaren garapen normala, neurri handi batean, pertsonen, ondasunen, zerbitzuen eta ideien zirkulazio askearen mende dago. Zirkulazio hori espazio komun globaletan egiten da: ziberespazioan, itsas espazioan eta aireko eta itsasoz haraindiko espazioan.

Konexio-espazioak dira, eta honako ezaugarri hauek dituzte: irekitasun funtzionala, muga fisikorik eza eta irisgarritasun erraza. Bestalde, espazio komun globaletan zaila da edozein ekintza irregular edo delituzko esleitzea, haren hedadura, erregulazio ahula eta subiranotasunik eza direla eta.

Ziberespazioa

Zibersegurtasunari dagokionez, ziberespazioaren erabilera segurua eta fidagarria bermatu behar da, herritarren eskubideak eta askatasunak babesteko eta aurrerapen sozioekonomikoa sustatzeko. Horretarako, garrantzitsua da zibersegurtasun nazionalaren gaitasunak (teknologikoak, giza eta ekonomia arlokoak) areagotzea, prebentzio, detekzio, erantzun, berreskuratze, ikerketa eta defentsa aktiborako.

Eskubide Digitalen Gutuna aurrerapausoa da gaur egungo ingurune birtualean herritarren eskubideak babesteko. Horren barruan sartzen da eremu digitaletan berdintasunerako eskubidea aitortzea, diskriminaziorik eza eta bazterketarik eza.

Administrazio publikoan, ezinbestekoa da zibersegurtasun nazionalaren gobernantza-ereduan aurrera egitea, baliabideen eraginkortasun handiagoa eta gaitasun nazionalen integrazioa oinarri hartuta. Ildo horretan, Zibersegurtasuneko Operazio Zentroak, zerbitzu horizontalak emanez, aukera emango du Estatuko

Administrazio Orokorren eta haren erakunde publikoen aurkako eta autonomia eta toki-administrazioen aurkako zibererasoen aurrean zaintza, detekzio eta erantzun-gaitasunak handitzeko. Beste alderdi garrantzitsu bat autonomia-erkidegoetako eta hiri autonomoetako zibersegurtasun-azpiegituren garapena izango da.

Lehentasun gehigarriak dira zibersegurtasun nazionalaren egoera behatzeko eta neurtzeko sistema bat sortzea, eta ziberintzidenteen berri emateko eta jarraipena egiteko plataforma nazional bat abian jartzea, erakunde publikoen eta pribatuen arteko informazio-trukea denbora errealean neurtu ahal izateko.

Bestalde, beharrezkoa izango da Europar Batasunaren esparruan aurreikusitako eskakizun berriak ezartzea Europar Batasunaren Aro Digitalerako Zibersegurtasun Estrategian eta arau-proposamen berrien egokitzapenean, sareak eta sistemak babesteko beharrezko legeria barne hartu behar baitute.

Itsas eremua

Itsas Segurtasunaren Estrategiak ikuspegi integrala sustatzen du, administrazioen jarduera koordinatua eta kooperatiboa sustatzeko; Estatuak itsasoan eta itsasertzean jarduteko duen gaitasuna indartzeko neurriak hartzeko; sektore pribatuarekiko lankidetzak bultzatzeko; eta, azkenik, nazioarteko lankidetzak sustatzeko, bereziki Nazioarteko Itsas Erakundearen ekimenak, Europar Batasunaren Itsas Segurtasunaren Estrategia eta NATOren Itsas Estrategia aplikatuz.

Itsas eremuko lehentasunetako bat merkataritza-flotaren segurtasuna da, eta Espainiako arrantza-fabrika jurisdikzioko eta nazioarteko uretan.

Gainera, Segurtasun Nazionalaren esparruan, ezinbestekoa da prebentzio-plangintza bat egitea, itsas jabarian inplikaturako erakundeek jarduera hitzartua eskatzen duten konplexutasun-egoeren aurrean erantzun eraginkorrak emateko. Horrek esan nahi du adimen artifizialeko teknologiak sartu behar direla itsas zaintzako sistema, plataforma eta sentsoreetan, itsas gaitasunak modernizatzeko.

Aireko eta itsasoz haraindiko espazioa

Funtsezkoa da aire-espazioaren eta itsasoz haraindiko espazioaren segurtasuna bermatzea, esparru partekatuan eta horietan garatzen diren arriskuak eta mehatxuak prebenitzera bideratuta, bai eta horien ondorioak neutralizatzen ere, eraginkortasunaren eta koordinazio gorenaren printzipioen arabera, bai analisi- eta ebaluazio-gaitasunak erabiltzean, bai arriskuen eta mehatxuen aurrean erantzuteko gaitasunetan.

Tripulaziorik gabeko aire-ibilgailuen mehatxuari aurre egiteko, premiazko ekintzak egin behar dira, ugaritu egiten baitira.

Sektore espaziala funtsezkoa da Segurtasun Nazionalerako, ematen dituen zerbitzuengatik. Beharrezkoa da nazioarteko lankidetzan oinarritutako segurtasun-politika bat garatzea itsasoz haraindiko eremuan, inplikaturako eragile guztien arteko lankidetzaren ardatz izango duena. Ildo horretan, Espainiak barne hartu behar ditu itsasoz haraindiko espazioaren erabilera baketsua babestera bideratutako nazioarteko ekimen guztiak, arreta berezia jarritz Europar Batasuneko espazio-programetan.

Sektorearen bilakaera bizkorren aurrean, eskumen espazialen banaketa eraginkor eta efizientea lortu behar da tartean dauden erakundeen artean. Espainiako Espazio Agentzia bat sortzeak lagunduko du eskumenak antolatzen eta politika nazional bat ezartzen, sektore publikoaren zein pribatuaren gidari izango dena. Horrela, inbertsioen errendimendua maximizatu ahal izango da, lankidetzaren-espazio publikoak eta pribatuak sustatu ahal izango dira, gaitasun espazialen erabilera duala erraztu ahal izango da eta espazio-industria nazionalaren sektorea modu argi eta koherentean sustatu ahal izango da. Gainera, Agentziak Espainia ordezkatzeko du nazioartean espazioaren sektorean.

ESPAZIO KOMUN GLOBALEN SEGURTASUNERAKO

Ziberespazioan:

- L.A. 17. Zibersegurtasunaren gobernantza-eredua Segurtasun Nazionalaren Sistemaren esparruan txertatzen aurrera egitea.

Itsas espazioan:

- L.A. 18. Arrisku-egoerak eta prestatzeko eta erantzuteko planak prestatzea, itsas segurtasunaren arloan Segurtasun Nazionalerako interes berezikotzat jotzen diren egoeretarako.

Aireko eta itsasoz haraindiko espazioan:

- L.A. 19. Espainiako Espazio Agentzia sortzea, Segurtasun Nazionalari buruzko osagai batekin, espazioaren arloko ahalegina zuzentzeko, espazioaren sektorean erantzukizunak dituzten erakunde nazionalak eraginkortasunez koordinatzeko eta nazioarteko lankidetzak eta koordinazioa bateratzeko.

Ekonomia eta finantza egonkortasuna

Testuinguru ekonomiko justu, egonkor eta segurua ezinbesteko baldintza da aurrera egiteko, eta enplegua sortzen laguntzen du, baita enpresen eta Espainiako industriaren lehiakortasuna ere.

Pandemiak eragindako krisiari aurre egiteko estrategia ekonomikoa Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planean jasota dago. Plan honek Espainiako ekonomia modernizatzeko, hazkunde ekonomikoa berreskuratze eta enplegua sortzeko ibilbide-orria zehazten du COVID-19aren krisiaren ondoren, baita datorren hamarkadako erronkei erantzuteko ere.

Hartzen diren neurriekin batera, zerga-politika sendo eta progresiboa egin behar da, aurrekontu-egonkortasunaren eta finantza-iraunkortasunaren printzipioaren arabera, eta zergak saihestearen, kapitalak zuritzearen eta ustelkeriaren aurkako neurriak sustatuko dituen.

Era berean, prebentzio-politika bat gauzatzeko eta egon daitezkeen krisiak aurreikusteko, garrantzitsua da arrisku sistemikoak monitorizatzea eta finantza-egonkortasunari eragin diezaioketen alderdiei buruzko alertak argitaratzea.

Bestalde, epe ertaineko hazkunde ekonomikoaren iraunkortasunak Espainiako ekosistema industrialaren modernizazioa eta produktibitatea bultzatzea eskatzen du. Alderdi horrek zentzua hartzen du, halaber, atzerriko zuzeneko inbertsioaren xede diren Segurtasun Nazionalerako aktibo estrategiko jakin batzuei dagokienez. Teknologia, osasuna, sektore aeroespaziala edo energia berriztagarriak, arlo horretan Espainia aitzindari delarik, segurtasunerako sektore industrial estrategikoak dira. Ekonomia ireki batetik bultzatu behar dira, Europako arau-esparruaren eta Europar Batasunaren koordinazio-mekanismoaren ildotik, baina baita balio-kateaziurtatzeko, autonomia estrategiko handiagoa lortzeko eta, beraz, krisi-egoeretan erresilientzia handiagoa izateko ere.

EKONOMIA ETA FINANTZA EGONKORTASUNERAKO

- L.A. 20. Ekosistemaren modernizazioa eta produktibitatea sustatzea Espainiar industrial, Segurtasun Nazionalerako funtsezkoak diren sektore estrategikoen lehiakortasuna bultzatuz, Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planean ezarritakoaren ildotik.

Krimen antolatuaren eta delinkuentzia larriaren aurkako borroka

Kriminalitate antolatuaren eta delinkuentzia larriaren aurkako politika publikoak delituzko jarduera goiz identifikatzera, prebenitzera, jazarpenera eta errepresio eraginkorrera bideratu behar dira. Horretarako, Inteligentzia Zerbitzuen, Segurtasun Indar eta Kidegoen eta agintari fiskal eta judizialen jarduera koordinatua sustatu behar da. Erakunde publikoek kriminalitatearen aurka egiten duten borroka zuzenari, gainera, delitu-fenomenoari buruzko gizarte-kontzientziazioa gehitu behar zaio. Ildo horretan, 2020ko martxoan Kriminalitatearen aurkako Plan Estrategikoa onartu zen.

Krimen antolatuaren ekonomia neutralizatzeko, adimena eta detekzioa hobetzeko tresnak behar dira, zibersegurtasuneko gaitasun berriez gain. Horretarako, plan estrategiko bat ezarri behar da, kapitalak zuritu eta aktiboak berreskuratu eta lokalizatzeko.

Gizakien, batez ere emakumeen eta neskatoen, salerosketaren eta esplotazioaren aurkako plan bat garatzeak kriminalitateak sortzen dituen desberdintasun sozialei eta gorroto-delituei dagokienez kolektibo jakin batzuek bizi duten kalteberatasun-egoerari aurre egiten lagunduko du.

Horrez gain, ezinbestekoa da krimen antolatuaren aurka jarduteko plan espezifikoa ezartzea haren ezarpenerako, jarduketarako eta sustraitzeko joera berezia duten eremu geografikoetan, Gibraltarko itsasarteko planarekin egin den bezala.

Bestalde, krimen antolatuaren eta terrorismoaren arteko lotura prebenitzeko, ikertzeko eta aztertzeko bide berriak bultzatu behar dira.

KRIMEN ANTOLATUAREN AURKAKO BORROKARAKO
ETADELINKUENTZIA LARRIA

- L.A. 21. Erakunde kriminalak eta delitugileak legez kanpo aberastearen aurka borrokatzeko plan estrategiko bat egitea.
- L.A. 22. Plan estrategiko espezifikiko nazional bat garatzea Gizakien salerosketa eta esplotazioa.

Migrazio-fluxuen antolamendua

Migrazio-fluxuen antolamenduak eta migrazio irregularreko eta gizakien salerosketako sareen aurkako borrokak etengabeko arreta eskaini behar diete administrazio publikoei, hirugarren sektorearen eta gizarte zibilaren inplikazioarekin.

Administrazio publikoen ahalegin eta ahalmen guztien eraginkortasuna eta integrazioa hobetuko duten mekanismoak artikulatzeak eraginkortasun eta koherentzia handiagoa ekarriko du migrazioaren kudeaketan.

Ikuspegi integral eta prebentibotik, jatorrizko eta iragaitzazko herrialdeekiko lankidetzaz ezinbesteko eta ordezkazina da Espainiarako migrazio-mugimendu irregularrak murrizteko. Horregatik, funtsezkoa da alde biko eremuan eta Europar Batasunaren esparruan lankidetzazko hitzarmenak indartzea eta areagotzea, bereziki Magreben, Sahelen eta Afrika mendebaldean. Gainera, migrazio erregularrerako bide berriak ezartzea eta daudenak hobetzea funtsezkoa da Afrikako herrialdeekiko konpromisoan.

Mugak zaintzea eta kontrolatzea funtsezko elementua da esparru horretan. Alde batetik, erantzukizun partekatua da, jatorrizko eta iragaitzazko herrialdeak barne, eta horietara jo behar da beren gaitasunak eta bitartekoak areagotzeko. Bestalde, Europar Batasuneko kanpo-mugei dagokienez, immigrazio irregularra Batasuneko mugako herrialdeen erantzukizuna izateaz gain, Europako kide guztiei dagokie. Itsasoko eta lurreko ibilbideez gain, nahitaezkoa da Afrikatik eta beste kontinente batzuetatik iristen diren aireei, Espainiara edo Espainiatik egiten diren bigarren mailako mugimenduei eta immigrazio irregularra eragiten duen egonaldiaren legez kanpoko luzapenari erantzutea.

Era berean, garrantzitsua da talde kalteberen eta nazioarteko babesaren onuradun izan daitezkeen identifikazio goiztiarra eta horiei arreta emateko zentro egokien hobekuntza.

Itsasoko salbamendu-eta erreskate-gaitasunen optimizazioak, arreta humanitarioak, immigranteen harrera eta erreseinak eta tratamenduak migrazio-ziklo osoan zehar, nazioarteko babesa eskatzen dutenen estatusa zehazteko prozesuak barne, legeria nazionala eguneratzea eskatzen dute.

Migratzaileen inklusioa funtsezko sektorea da gizarte oparoagoa, kohesionatuagoa eta erresilienteagoa lortzeko. Helburu hori lortzeko, ezinbestekoa da Estatuko Administrazio Orokorreko hiru mailen arteko koordinazioa hobetzea eta edozein diskriminazio, arrazakeria edo xenofobia desagerrarazteko politika publikoak ezartzea.

MIGRAZIO-FLUXUAK ANTOLATZEKO

- L.A. 23. Estatuko Administrazio Orokorren mailan informaziorako sistema integral eta kolaboratibo bat ezartzea, immigrazio-fluxuen egoera, kudeaketarako konprometitutako baliabideak eta identifikatutako beharrak behar den garaian ezagutu ahal izateko.
- L.A. 24. Jatorrizko eta igarotzako herrialdeekin harremana eta akordioak sendotzea, migrazio ordenatua lortzeko eta gizakien trafikoa eragozteko.

Segurtasun energetikoa eta trantsizio ekologikoa

Eredu jasangarriago baterako trantsizio energetikoak, energia berriztagarrien ehuneko handiagoa izango duena eta neutraltasun klimatikoa eta autonomia estrategiko handiagoa lortzen lagunduko duena, aukera eta erronka berriak ekarriko ditu agertoki energetikoan, eta datozen urteetan hidrokarburoen horniduraren eta garraioaren segurtasuna bermatzeko beharrarekin bat egingo dute.

Energia berriztagarriek eta energia-sistemaren azpiegiturek, bereziki horiek garraiatzen dituzten sare elektrikoek, berezko ondorio geopolitikoak dituzte. Horrela, trantsizio energetikoari lotutako teknologiak, instalazioak eta material berriak, hala nola lur arraroak, gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dira, petrolioa eta gasa bezalako baliabide tradizionalagoen aurrean.

Matrize energetikoaren aldaketek berekin dakarte teknologia berriak sartzea eta, ondorioz, teknologia horiekiko mendekotasuna zabaltzea eta/edo sakontzea.

Paradigma energetiko berriaren ondorioz, 2015eko Segurtasun Energetiko Nazionalaren Estrategia berrikusi behar da, esparru hori behar bezala eguneratzeko eta egokitzeko; gainera, Europako Itun Berdea eta 2015eko Parisko Akordioak kontuan hartu behar dira.

2021-2030 aldirako Klima Aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala oinarritzko plangintza-tresna da ministerio-sailen, autonomia-erkidegoen eta toki-erakundeen arteko ekintza koordinatua eta koherentea sustatzeko.

SEGURTASUN ENERGETIKORAKO ETA TRANTSIZIO EKOLOGIKORAKO

- L.A. 25. Segurtasun Energetiko Nazionalaren Estrategia eguneratzea, helburuak eta ekintza-ildoak ezartzeko, trantsizio ekologiko, energetiko eta ekonomikoaren testuinguruaren arabera.

HIRUGARREN ARDATZA: Nazioarteko bakea eta segurtasuna babesten eta bere interes estrategikoak defendatzen parte hartzen duen Espainia

Espainia Nazioarteko Zuzenbidea errespetatzearen eta betetzearen defendatzaile sendoa da. Aldi berean, nazioarteko sistemaren erreforma batzuen beharra onartzen du. Bereziki, Nazio Batuen sistema berrikustearen alde egiten du, hori baita gatazkak prebenitzeko, ekintza humanitarioa egiteko eta bakea lortzeko ekintza multilateral hitzartuaren ardatz nagusia, egungo munduko erronketara egokitutako antolaketa arinagoa eta eraginkorragoa lortzeko.

Halaber, gobernantza globaleko mekanismoak egokiak dira ondasun publikoak kudeatzeko, hala nola osasun publikoa, elikagaien segurtasuna eta osasuna edo ingurumena.

Segurtasunaren ikuspegi prebentibo eta kooperatiboa da Espainiak nazioartearekin duen konpromisoaren irizpide nagusia. Gainera, Espainiak ikuspegi integrala sustatzen du kanpoko gatazkak konpontzeko, gobernantza, segurtasuna eta aurrerapena indartuko dituen dimentsio anitzeko lankidetzan oinarrituta.

Espainiak bere kanpo-ekintzaren bereizgarri gisa txertatzen du genero-berdintasuna, baita Emakumeak, Bakea eta Segurtasuna Agenda betetzea ere, nazioartean benetako berdintasun eraginkorrerantz aurrera egiteko helburuarekin.

Multilateralismo indartua

Espainia nazioarteko bake eta segurtasunarekin konprometitutako herrialdea da. Herrialde bakar batek ere ezin die aurre egin XXI. mendeko mehatxu globalei, hala nola pandemien aurkako borrokari edo klima-aldaketaren ondorioen aurkako borrokari. Multilateralismo indartsuago batean oinarritutako ekintza hitzartu bat beharrezkoa da Nazio Batuen Erakundearekin, mundu mailako erreferentzia nagusi gisa. Osasunaren Mundu Erakundea tresna eraginkorragoa izatera bideratutako ekimenak Espainiako proposamenaren parte dira. Gainera, armamentuen kontrola bultzatu behar da, mundu multipolarrari erantzuteko eta Txina sartzeko.

MULTILATERALISMO INDARTURAKO

- L.A. 26. Espainiak kanpoko gatazken bitartekaritzan aktore aktibo eta konprometitu gisa duen zeregina eta prebentziozko diplomazia sustatzea.
- L.A. 27. Suntsipen masiboko armak ez ugaltzeko eta armagabetzeko nazioarteko erregimenari laguntza areagotzen laguntzea, kontroleko, esportazioko eta egiaztapeneko nazioarteko araubidea eguneratuz.
- L.A. 28. Emakumeen Ekintza, Bake eta Segurtasunerako II. Plan Nazionalaren helburuen ezarpena bultzatzea, genero-ikuspegia integratzeko eta emakumeek gatazkak prebenitu, kudeatu eta konpontzeko eta bakea sendotzeko duten parte-hartze esanguratsua errealitate bihurtzeko.

Europako autonomia estrategikoa

Autonomia estrategikoak esan nahi du Europar Batasunak pisu geopolitiko handiagoa duela mundu osoan. Pisu hori eragile handien arteko eragin-asimetriak orekatzeko erabil daiteke, bai eta gobernantza justua sustatzeko ere, erronka globalen aurrean, hala nola garapen teknologikoa, klima-aldaketa edo pandemien aurkako borroka, eta horien balioak eta interesak defendatzeko.

Autonomia estrategikoak defentsareneremuagainditzendu. Osasun-segurtasunaren Europako esparrua eraikitzea, hornidura-kateen erresilientzia areagotzeko ekintzak, energia-segurtasunean aurrera egitea edo subiranotasun teknologiko baterantz bultzatzea dira, besteak beste, Europako segurtasuna indartzeko politiken espektro zabalaren eta Batasunak eragile global gisa duen zereginaren parte. Ildo horretan, funtsezkoa da lehengaien eta balio-kate industrialen funtsezko osagaien mendekotasun estrategikoak murriztea, ekoizpena eta hornidura dibertsifikatuz, erreserbak mantenduz eta Europan ekoizpena eta inbertsioa bultzatuz.

Europako segurtasunaren funtsezko zutabe bat Europar Batasunaren eta NATOren arteko osagarritasunean sakontzea da. Gaitasun handiagoak dituen Europak Aliantza Atlantiko indartsuagoa lortzen laguntzen du, eta alderantziz. Europako aliatuek segurtasunaren eta defentsaren arloan erantzukizun-kuota handiagoa hartzeak hartutako konpromisoa indartzen du.

Beste alderdi garrantzitsu bat da lankidetzak polizial, militar, inteligentzia eta judizial handiagoa garatzea Europar Batasunean terrorismoaren, krimen antolatuen eta delinkuentzia larriaren aurka borrokatzeko.

EUROPAKO AUTONOMIA ESTRATEGIKORAKO

- L.A. 29. Segurtasun- eta defentsa-politika erkidearen formulazioan eta garapenean lidergo irmoa sustatzea, Europako segurtasuna berrikusteko prozesutik ateratzen diren ondorioen ildotik.
- L.A. 30. Europar Batasunaren gaitasun estrategiko autonomoak indartzen laguntzea, Defentsaren Europa eraikitzea eta Europako industria- eta teknologia-gaitasunak garatzea barne.

Protagonismo handiagoa NATOn

Defentsa kolektiboa funtsezko elementua da Segurtasun Nazionalerako. Espainiak multilateralismoarekin duen konpromisoak, segurtasunaren aurkako mehatxu partekatuen aurrean interesak eta balioak babesteko biderik onena den aldetik, Espainiak NATOn parte hartzea du bermerik onena. Arriskuen eta segurtasunaren aurkako mehatxuen ikuspegi integral batek, hegoaldeko hegala dituen erronkak barne hartzen dituenak, behar bezalako isla izan behar du Erakundea egiten ari den hausnarketa estrategikoa.

NATON PROTAGONISMO HANDIAGOA IZATEKO

L.A. 31. Hartunearen berrikuspen estrategikoan aktiboki parte hartzea NATOn izenean, ekintza hauen arabera:

- a) politika teknologikoetan Europar Batasunarekin bateratze handiagoa sustatzea.
- b) Hegoaldeko hegala garrantzia nabarmentzea, bereziki Sahel, Europako eta Atlantikoaz haraindiko segurtasunerako.
- c) Espainiak ekialdeko Europako NATO operazioei eta misilen aurkako defentsa-sistemari egiten dien ekarpena mantentzea disuasio-bektore gisa.

Ingurumena zaintzea, garapen iraunkorra eta klima-aldaketaren aurkako borroka

Klima-aldaketaren ondorioak dira Segurtasun Nazionalerako mehatxurik larrienetako bat, zeharkako eragina baitute hainbat eremu heterogeneotan, hala nola, segurtasun energetikoan, larrialdietan eta hondamendietan edo pertsonen gatazka eta joan-etorrietan, ingurumenaren degradazioaren eta hondamendi naturalen ondorioz.

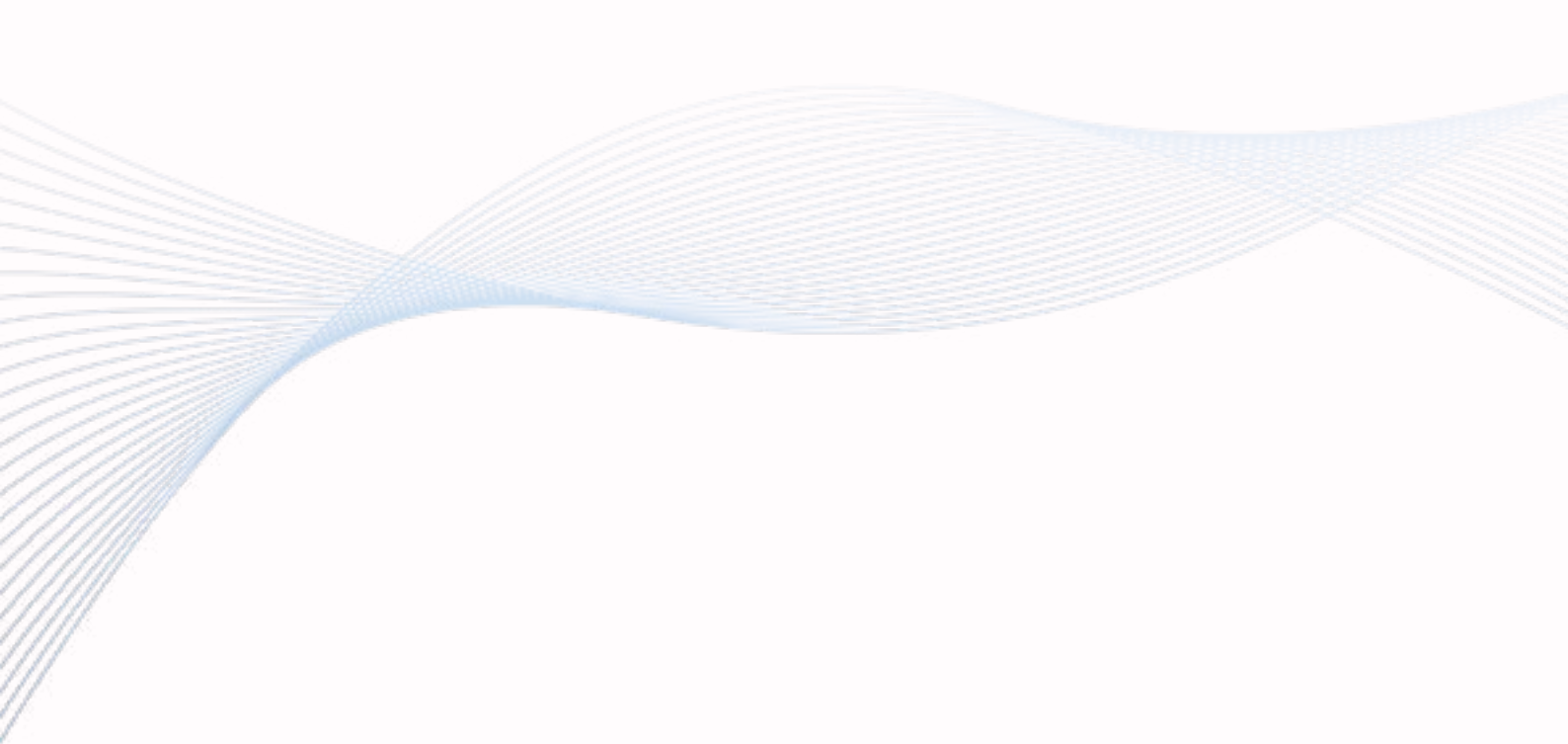
Bereziki, segurtasunarekiko lotura garrantzitsua da klima-aldaketaren ondorioek herrialde ahulenetan eragin ditzaketen gatazketan. Horregatik, Klima Aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalan garapenerako prebentzio-politiken alde egiten da, arreta erresilientziaren eraikuntzan jartzeko, detekzio goiztiarren bidez. Horretarako, beharrezkoa da klima-aldaketaren aurrean ahulenak diren lekuak identifikatzea, ekintza lehenesteko.

Parisko 2015eko akordioetan eta 2030 Agendan hartutako konpromisoek Agenda 2030 ezartzeko Ekintza Plan Nazionalan dute klima-krisiaren aurkako borrokan aurrera egiteko erreferentzia nagusia.

INGURUMENA ZAINTEKO, GARAPEN IRAUNKORRERAKO ETA KLIMA-ALDAKETAREN AURKAKO BORROKARAKO

- L.A. 32. 2030 Agenda garapenerako lankidetzaren politiketan txertatzea, herrialde ahulnek klima-aldaketaren aurrean prestatzeko dituzten gaitasunak indartzen laguntzeko.
- L.A. 33. 2021-2030 aldirako Klima Aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren bakea, segurtasuna eta gizarte-kohesioa arloaren helburuak garatzea, gatazkak goiz detektatuz, nazioarteko bakea eta segurtasuna arriskuan jar dezaketen egoerak ezagutzeko.

ESN 2021

A decorative blue wavy line that starts from the top left, curves down and to the right, and then curves back up and to the right, ending near the bottom right. It has a subtle gradient and a fine, textured pattern.

5

Segurtasun Nazionaleko Sistema Eta Krisien
Kudeaketa

5 Kapitulua

SEGURTASUN NAZIONALEKO SISTEMA ETA KRISIEN KUDEAKETA

Estrategiaren bosgarren kapituluak krisi-egoerei aurre egiteko eredu integratu bat aurkezten du, Segurtasun Nazionaleko Sistemaren esparruan modu prebentibo, arin eta eraginkorren.

Segurtasun Nazionaleko Sistema organo, organismo, baliabide eta prozeduren multzoa da, Estatuak bere herritarren askatasuna eta ongizatea babesteko, Espainiaren eta bere printzipio eta balio konstituzionalen defentsa bermatzeko, eta kide eta aliatuekin batera nazioarteko segurtasuna lortzen laguntzeko.

Segurtasun Nazionaleko Kontseilua Sistemaren giltzarria da eta krisi-egoerak kudeatzeko jarduerak zuzentzeaz eta koordinatzeaz arduratzen den organoa da. Jarduera horiek helburu hauek dituzte:

- Segurtasun Nazionalerako arrisku eta mehatxu zehatzak detektatzea eta balioestea.
- Erabakiak hartzeko prozesua erraztea.
- Estatuaren beharrezko baliabideen erantzun ezin hobia eta koordinatua ziurtatzea.

Horiek gauzatzeko, Segurtasun Nazionaleko Kontseiluak sistema osorako bakarra den Komite Espezializatu baten laguntza izango du: Egoera Batzordea.

Egoera Batzordeak gainerako batzorde espezializatuen laguntza izango du, bakoitza bere sektore-eremuan, arriskuen eta mehatxuen balorazioarekin zerikusia duen guztian, izan daitezkeen krisi-egoeren azterketan, bereziki Segurtasun Nazionalerako intereseko egoera bihur daitezkeen azterketan eta emaitzen ebaluazioan.

KRISIA KUDEATZEKO EREDU AURRERATUA

Konplexutasun handiko eta aldaketa-erritmo bizkorreko segurtasun-ingurune batean, aurreikuspen zaileko eta segurtasunean eragin handiko gertaerak gertatzeko probabilitatea handitzen da. Horiek prebenitzeko eta kudeatzeko, eskura dagoen informazio guztia integratzeko eta aztertze gaitasunaren detekzio- eta alerta-tresna goiztiarrak behar dira.

Erresilientzia bermatuko duen ikuspegi integrala

Erresilientzian oinarritutako ikuspegi integral batek krisi-kudeaketaren fase guztiak hartzen ditu, normaltasun-egoeratik hasi eta krisi-egoera baten ondoren berreskuratzeraino. Hurbilketa hori egiteko, egitura eta prozesu bizkorak ezarri behar dira, aurrerapen-politikak ezarri ahal izateko, sistemaren digitalizazioaren laguntzarekin.

Gainera, erresilientziaren kontzeptuak maila anitzeko integrazioa dakar krisi-kudeaketaren eremuan, administrazio publiko guztien (estatukoa, autonomikoa eta tokikoa), ministerioen, sektore pribatuaren eta zientifikoaren eta gizarte zibilaren arteko koordinazioa barne hartzen duena.

Helburu horietarako, eta Europar Batasunean eta NATOan antzeko garapenekin lerrokatuta, Egoera Batzordeak, krisi-kudeaketaren esparruan, gobernuaren eta gizartearen ikuspegi integrala bermatuko du, segurtasun nazionalaren arrisku eta mehatxuen espektro osoaren aurrean erresilientzia-gaitasuna handitzeko, arreta berezia jarritz estrategia hibridoek, mota horretako mehatxuen izaera multidimentsional eta koordinatua dela-eta, estatuen egonkortasuna lortu nahi baitute.

Egiturak eta prozesuak

Segurtasun Nazionaleko Sistemaren esparruan, Segurtasun Nazionaleko Kontseiluaren eginkizuna da krisien kudeaketa zuzentzea eta koordinatzea, Egoera Lantaldearen laguntzarekin.

Segurtasun Nazionaleko Departamentuak laguntza ematen dio Egoera Batzordeari, honako hauen bidez: agintari eta erakunde guztien informazioa integratzea eta aztertzea, alerta goiztiarra, egoeraren jarraipena eta aholkularitza tekniko prebentiboa eta erantzun-ekintzak. Laguntza hori Segurtasun Nazionalaren Sistema lotzeko eta koordinatzeko mekanismoen bidez gauzatuko da, bai iraunkorrak, bai koordinazio indartukoak. Horrela, koordinazio-zelula bat aktibatu ahal izango da, krisiaren erantzunean eta gidatzean inplikaturako ministerio eta erakunde guztietako ordezkariak osatua.

Gainera, Segurtasun Nazionaleko Departamentua Europar Batasuneko (Krisiei Erantzun Politiko Integratua emateko Gailua) eta NATOko maila politiko-estrategikoko krisi-kudeaketako sistemekiko sarrera eta harremanetarako puntu gisa eratzen da, Defentsa Nazionalaren inplikazioei edo Babes Zibilaren arloari dagokienez izan ezik.

Prestakuntza eta trebakuntza egokirako, krisialdia kudeatzeko ariketak aldizka egitea komeni da, arlo politiko-estrategikoan. Ariketa horien helburu orokorra Segurtasun Nazionaleko Sistemaren egitura eta prozedurak aktibatzea izango

da, eta, horretarako, segurtasun nazionalarentzat interesgarria den egoera baten aurrean krisi-kudeaketa egingo da.

Era berean, Segurtasun Nazionaleko Sistemako kideek nazioarteko erakundeen ariketetan parte hartuko dute, beharrezkoa denean.

Sistemaren garapena

Krisi-egoerei aurre egiteko gaitasun nazionalak garatzeko, honako ekimen hauei ekingo zaie:

- **Segurtasun Nazionaleko baliabideen katalogoa**

Agintari eskudunen eskura jar daitezkeen Estatuko sektore estrategikoen baliabideen katalogo dinamikoa egingo da. Sektore publikoak zein pribatuak parte hartuko dute.

Horretarako, autonomia-erkidegoek beren baliabideen katalogo espezifikoak egingo dituzte, eta Estatuan integratuko dira, beren eskumenetan eta Gobernuak emandako informazioan oinarrituta.

- **Baliabideak prestatzeko eta erabiltzeko planak**

Arriskuen eta mehatxuen analisisan oinarrituta, hala gomendatzen duten Segurtasun Nazionaleko Kontseiluak onartutako egoeretarako egingo dira.

- **Adierazleetan oinarritutako Alerta Goiztiarreko Sistema**

Krisi-egoerei modu prebentibo, arin eta eraginkorrean aurre egiteko eredu integratua inpaktuak zehazteko datu objektiboak eta ebidentzia zientifikoak emandako informazioan oinarrituta erabakiak hartzea ahalbidetuko duen sistema batean oinarritzen da. Horretarako, Segurtasun Nazionalaren eremu desberdinetako adierazle kritikoen sistema bat garatuko da, eta sistema horren monitorizazioak eta analisiak aukera emango dute prebentzio-ekintzak hedatzeko eta, hala badagokio, erantzuteko eta gidatzeko neurriak behar den garaian gauzatzeko.

- **Segurtasun Nazionaleko informazioa integratzea**

Ezagutzaren kudeaketan oinarritutako soluzio teknologikoak hartuko dira, baita Adimen Artifizialeko teknikekin ere, segurtasun-egoera ebaluatzeko eta azterketa estrategikoari laguntzeko. Garapen horiei esker, informazio garrantzitsu guztia integratu eta aztertu ahal izango da, eta krisiaren kudeaketan esku hartzen duten eragile guztien eskura jarri eta banatu ahal izango da, baita tartean dauden sistemen elkarreragingarritasuna ere.

- **Gobernuko Lehendakaritzaren komunikazio berezien garapena**

Komunikazio berezien bidez, kudeaketa-tresna bat ezarriko da Segurtasun Nazionaleko Sistemarako, koordinazio-elementu gisa eta informazio sailkatua trukatzeko, krisi-kudeaketaren arloan.

- **Autonomia-erkidegoen eta hiri autonomoen integrazioa Segurtasun Nazionalaren Sisteman**

Segurtasun Nazionaleko Gaietarako Konferentzia Sektorialari dagokio Estatuaren eta autonomia-erkidegoen arteko lankidetzako-organismo gisa dituen eginkizunak bere gain hartzea, Segurtasun Nazionalarekin zerikusia duten interes komuneko gaietan.

Krisi-egoera batean esku hartzen duten eragile guztiek Gobernuko Lehendakaritzaren komunikazio berezietarako sarbidea izatea ezinbesteko baldintza da Segurtasun Nazionalaren Sisteman benetan integratzeko. Horrela, datozen bost urteetan sare hori pixkanaka hedatzeko plan bat garatuko da.

GOBERNUKO PRESIDENTEAK SEGURTASUN NAZIONALEKO SISTEMA ZUZENTZEN DU

ÓRGANOS COMPETENTES EN SEGURIDAD NACIONAL

GORTE NAGUSIAK

Nazio Segurtasunerako
Kongresu-Senatuko
Batzorde Mistoal

GOBERNUA

- Gobernuko presidentea
- Ministroak
- Gobernuak autonomia-erkidegoetan, Ceutan eta Melillan dituen ordezkariak
- Segurtasun Nazionalako Kontseilua

AUTONOMIA ERKIDEGOAK

Segurtasun
Nazionalako
gaietarako
Konferentzia Sektoriala

TOKI-ERAKUNDEAK

Toki-agintariek lege honen arabera eta toki-araubideari buruzko legerian eta aplikatzekoak zaizkien gainerako legeetan xedatutakoaren arabera baliatuko dituzte dagozkien eskumenak

SEGURTASUN NAZIONALEKO KONTSEILUAREN LAGUNTZA-ORGANOAK (BATZORDE ESPEZIALIZATUAK)

CS

Egoera-batzordea

Zibersegurtasuneko Kontseilu Nazionala

Itsas Segurtasuneko Kontseilu Nazionala

Segurtasun Aeroespazialeko Kontseilu Nazionala

Immigrazioko Batzorde Espezializatua

Segurtasun Energetikoaren Batzorde Espezializatua

Suntsipen Masiboko Armak Ez Ugaltzeko Batzorde Espezializatua

Terrorismoaren aurkako Batzorde Espezializatua

Herritarrek Segurtasun Nazionalean
Parte hartzea

Lankidetza publiko-pribatua

ESN 2021

www.dsn.gob.es